

UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
ODSJEK: SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE

**ULOGA SUDSKE POLICIJE FBIH U USPJEŠNOM VOĐENJU
KRIVIČNOG POSTUPKA PRED NADLEŽNIM SUDOVIMA U
FEDERACIJI BIH**

Magistarski rad

Kandidat:

Dino (Nedžad) Bahtanović

Broj indeksa: 972/II-SPS

Mentor:

prof. dr. Zarije Seizović

Sarajevo, januar 2024. godine.

SAŽETAK

Predmet magistarskog rada je uloga sudske policije Federacije Bosne i Hercegovine u uspješnom vođenju krivičnog postupka pred nadležnim sudovima u Federaciji BiH. Sadržaj rada, pored teorijsko-metodološkog pristupa radu, zaključaka, liste skraćenica i popisa literature uključuje i poglavlje o upravljanju ljudskim resursima (od analize i dizajna posla preko prijema, analize efikasnosti, uspješnosti, napredovanja pa do završetka angažmana zaposlenika), poglavlje o organizaciji i ustroju policijskih agencija u Bosni i Hercegovini (na nivou države, distrikta, entiteta i kantona, a u skladu sa unutrašnjim političkim i administrativnim uređenjem u Bosni i Hercegovini), kao i glavnog poglavlja upravljanja u sudskoj policiji FBIH. Kao zaključak, predstavljeno je sve ono što se smatra izazovima i preprekama ka uspješnom upravljanju i rukovođenju u sudskoj policiji FBIH.

Ključne riječi: Sudska policija, FBIH, krivični postupak, upravljanje, rukovođenje, MUP, policija, Federacija, Bosna i Hercegovina, BiH, Menadžment;

SUMMARY

The subject of this final paper is the role of the Judicial police of the Federation of Bosnia and Herzegovina in the successful conduct of criminal proceedings before the competent courts in the Federation of Bosnia and Herzegovina. Namely, the content of the work, in addition to the theoretical-methodological approach to the work, conclusions, list of abbreviations and list of literature, includes a chapter on human resources management (from job analysis and design to recruitment, analysis of efficiency, success, advancement and up to the end of employee engagement), a chapter on organization and the organization of police agencies in Bosnia and Herzegovina (at the level of the state, district, entity and canton and in accordance with the internal political and administrative organization in Bosnia and Herzegovina) and the main chapter in the creation of judicial police FBIH. Ultimately, in the conclusion, everything that is considered to be challenges and obstacles to successful management and leadership in the FBIH judicial police is presented.

Keywords: Judicial police, FBIH, criminal procedure, management, management, MUP, police, Federation, Bosnia and Herzegovina, BiH, Management;

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	2
1. UVOD.....	6
1. METODOLOŠKI OKVIR RADA.....	7
1.1. Predmet i obrazloženje teme	7
1.2. Metodologija istraživanja.....	9
1.3. Struktura rada	10
1.4. Hipoteze	12
2. KVALITETNO UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA SAVREMENIH ORGANIZACIJA I SISTEMA SIGURNOSTI KAO ASPEKT U VOĐENJU KRIVIČNOG POSTUPKA	13
2.1. Sigurnosni sistem i menadžment ljudskih resursa.....	13
2.2. Sistem sigurnosti i ljudski resursi kao razvojna funkcija rukovođenja i vođenja krivičnog postupka u FBiH	13
2.3. Upravljanje ljudskim resursima u policiji sa aspekta vođenja krivičnog postupka	14
2.4. Značaj i aktuelnost upravljanja ljudskim resursima.....	15
2.5. Ocjenjivanje performansi zaposlenih u sistemu sigurnosti	16
3. POLICIJSKE AGENCIJE U SISTEMU RUKOVOĐENJA I UNUTRAŠNJE SIGURNOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI I VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA 18	
3.1. Organizacioni nivoi	18
3.1.1. Prvi organizacioni nivo	18
3.1.2. Drugi organizacioni nivo.....	20
3.1.3. Treći organizacioni nivo	21
3.4. Ministarstvo sigurnosti BiH	22
3.4.1. Granična policija Bosne i Hercegovine.....	22
3.4.2. Državna agencija za istrage i zaštitu	23
3.4.3. Služba za poslove sa strancima BiH	24
3.4.4. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH.....	25
3.4.5. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja	25
3.4.6. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova	26
3.4.7. Agencija za policijsku podršku	27

3.5. Uloga sudske policije: krivični postupak u FBiH i sigurnost nosilaca pravosudnih funkcija.....	29
3.6. Drugi akteri u krivičnom postupku: saradnja u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na sigurnost nosilaca pravosudnih funkcija.....	34
4. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE U SUDSKOJ POLICIJI FBiH I VOĐENJU KRIVIČNOG POSTUPKA	36
4.1. Sudska policija Federacije Bosne i Hercegovine	36
4.2. Pravni okvir za uspostavljanje i rad Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine ..	37
4. EMPIRIJSKI DIO/ ISTRAŽIVANJE I ANALIZA REZULTATA.....	48
4.1. Metodologija i uzorak	48
4.2. Rezultati	48
5. Diskusija	61
6. ZAKLJUČAK.....	63
7. LITERATURA	65
Knjige:.....	65
Zakoni i pravilnici:	67
Internetski izvori:	68
PRILOG - POPIS SLIKA I TABELA	69
Popis slika	69
Popis tabela	69

1. UVOD

U uvodu završnog rada prikazat će se problem i predmet istraživanja rada u vođenju krivičnog postupka u sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), svrha i ciljevi, hipoteze, metodologija istraživanja, kao i struktura rada kako bi se čitatelj uveo u problematiku koja se istražuje. Za menadžment ljudskih resursa u sigurnosnim službama se najčešće kaže da je jedna od najstarijih ljudskih aktivnosti koja se i danas upotrebljava gotovo svakodnevno, kako u privatnoj tako i poslovnoj interakciji s drugima. Izučavanje ove problematike je započelo relativno kasno. Prvi značajniji radovi iz ovog područja pojavljuju se tek kasnih šezdesetih godina. Danas se HRM (*engl. Human resources management* - upravljanje ljudskim resursima) i opšta komunikacija proučava kroz razne aspekte: sociološke, bihevioralne, komunikacijske, etičke, pravne, kulturne i ekonomske. HRM je univerzalni proces i kao takav je primjenjiv u mnogo različitih životnih situacija, pa i u sigurnosnim službama. HRM je postalo opće prisutno gotovo u svim sferama života, a posebno je važno u ekonomskom smislu kako na razini pojedinca ili poduzeća tako i cijelih država. Mnogi od nas ne smatraju se dovoljno kompetentnim ili zaziru od toga u biti pozitivnog procesa kojim se rješavaju konflikti. To je najvjerojatnije posljedica nedovoljnog razumijevanja samog procesa odnosno njegovog nepotrebnog mistificiranja. Jedan od uzroka ima svoje korijene i u prošlosti koju obilježavaju konkurentski pristupi i strategije odabira kadrova. Kao takvi, oni obično ne uvažavaju ili štoviše omalovažavaju potrebe druge strane. Korištenje raznih vrsta manipulacije, kao pregovaračke taktike doprinosi nepopularnosti pregovaranja u određenim krugovima.¹

---

¹ Tomašević Lišanin, M. Pregovaranje - poslovni proces koji dodaje vrijednost(2004.); Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 2, 1.

1. METODOLOŠKI OKVIR RADA

1.1. Predmet i obrazloženje teme

Sigurnosna struktura u sistemu nacionalne sigurnosti savremenih država se dijeli na vanjsku (odbrambenu) i unutrašnju sigurnost. Unutrašnja sigurnost obuhvata policiju, pravosudne organe, obavještajno-sigurnosne službe, inspeksijske službe i carinu. Bosna i Hercegovina ima jako složen sistem unutrašnje sigurnosti sa više samostalnih policijskih agencija kao i pravosudnih institucija. Samostalna policijska agencija, Sudska policija u Federaciji BiH, koja je prilikom obavljanja poslova i zadataka iz svoje nadležnosti usko vezana uz same pravosudne institucije odnosno isključivo postupa po naredbama istih i zadužena je za uspješno vođenje svakog krivičnog postupka pred sudovima u Federaciji BiH, a iz domena obavljanja policijskih poslova.

Sudska policija uspostavljena je u okviru sistema sudske vlasti u Federaciji BiH koja je također i ustavna kategorija kako je navedeno u samom ustavu Federacije BiH, odnosno njeno stavljanje na raspolaganje ombudsmenima za ljudska prava u slučaju da ombudsmen traži pomoć od iste prilikom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti (*Ustav FBiH član 6. stav 2*). Sudska policija preduzima radnje kojima se osigurava uspješno vođenje sudskog postupka i stvaranje sigurnosnih uvjeta za rad pravosudnih institucija u FBiH. Sudska policija poslove iz svoje nadležnosti obavlja na osnovu zakona o Sudskoj policiji FBiH, podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona, kao što je *Zakon o Sudskoj policiji u FBiH* „*Službene novine FBiH 77/20*“ i zakonima o pravilima postupka.

Sve poslove iz svoje nadležnosti Sudska policija obavlja na teritoriji FBiH osim u izvanrednim slučajevima kada je započetu radnju potrebno završiti u entitetu RS ili Distriktu Brčko (što je preciznije definisano ugovorima o međusobnoj saradnji Sudske policije FBiH, RS i Brčko Distrikta kao i zakona o Sudskoj policiji FBiH). Također, Sudska policija prilikom obavljanja svojih poslova međusobno saraduje sa drugim policijskim agencijama u BiH za što efikasnije izvršenje zadataka i obaveza.

Zakonom o sudskoj policiji FBiH utvrđene su ovlasti, organizacija i sredstva za rad, prava i obaveze, radni odnosi i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine. Sudski policajci u pravima iz radnog odnosa, zdravstvenog, mirovinskog i invalidskog osiguranja, kao i drugim pravima po osnovu rada, izjednačavaju se sa pravima koja ima policija Federalnog ministarstva unutarnjih poslova.

Složeno državno uređenje, nedovoljno iskustva, tranzicijski period i drugi negativni faktori, usporavaju proces unapređenja ove oblasti sigurnosti, ali je neosporno da će u procesu pristupanja BiH Evropskoj Uniji, u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije, ova oblast sigurnosti u narednom periodu morati proći značajne procese koji imaju za cilj harmonizaciju i efikasnost u smislu brzog odgovora na svaki oblik prijetnje ili napada na pravosuđe i njegov integritet.

Istraživačka pitanja:

U nastavku se postavljaju sljedeća istraživačka pitanja kojima ćemo se baviti u ovom radu:

1. Na koji način uloga Sudske policije FBiH može da doprinese uspješnom vođenju krivičnog postupka pred nadležnim sudovima u Federaciji BiH?
2. Od čega se sastoji pravni okvir za uspostavljanje i rad sudskih policijskih agencija u BiH u smislu njihove organizacije i vođenju krivičnog postupka?
3. Zašto je model sudske policije značajan za cjelokupan rad pravosuđa u FBiH?
4. Kako Sudska policija FBiH olakšava rad pravosuđu FBiH u pogledu pružanja pomoći u obezbjeđivanju uvida u službenu dokumentaciju, uključujući sudske i upravne spise, a naročito prilikom pribavljanja neophodnih informacija, dokumenata i spisa u slučaju pružanja otpora ili nesaradnje od strane bilo kojeg službenika u toku istrage?
5. Istražiti mogućnosti i ograničenja za unapređenje sigurnosti pravosuđa kako FBiH preko Sudske policije FBiH.
6. Prikazati i pojasniti sličnosti i razlike između sudske policije FBiH, zemalja okruženja i Sjedinjenih Američkih Država te komparativnom analizom dati smjernice za unaprijeđenje.
7. Objasniti u kojoj mjeri aktuelni model organizacije Sudske policije u FBiH utiče na njeno uspješno funkcionisanje i valjano izvršavanje poslova iz njene nadležnosti.

1.2. Metodologija istraživanja

U ovom radu je teorijski dio rada izrađen deskriptivnom metodom temeljem sekundarnih podataka, korištenjem naučne i stručne literature iz područja državne sigurnosti. Pored upotrebe deskriptivne metode, metodom dedukcije biće izvedeni zaključci o važnosti sudske policije za vođenje sudskog postupka u FBiH. Za objašnjavanje složenijih pojmova korištena je metoda sinteze. Planirano istraživanje realizovat će se i na temelju primjene metode analize sadržaja i komparacije (uporedni metod). U okviru istraživanja podaci će se metodom analize sadržaja dokumenata razvrstavati i pojašnjavati će se kako i na koji način je moguće unaprijediti Sudsku policiju FBiH komparacijom sa sličnim agencijama iz susjednih zemalja kao i Sjedinjenih Američkih Država. Teorijski dio istraživanja će biti baziran na raspoloživoj literaturi, te će se koristiti metode kao što su: induktivna i deduktivna, metoda analize, metoda sinteze, metoda komparacije, metoda generalizacije, metoda deskripcije te metoda klasifikacije. Koristit će se baze podataka koje se nalaze na zvaničnoj web stranici Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, kao i ostali raspoloživi izvori: knjige iz fakultetske biblioteke i drugi pomoćni materijali.

U empirijskom dijelu rada koristit će se metoda studije slučaja (*engl. case study*), odnosno metoda kojom se izučava neki pojedinačni slučaj iz naučnog područja.

Posebna pažnja će se posvetiti adekvatnoj strukturi uzorka vođenju krivičnog postupka u sudskoj policiji FBiH, kako bi se dobio rezultat sa zadovoljavajućim nivoom statističke značajnosti. Upitnik će biti sproveden online. Anketni upitnik će se kreirati na osnovu analize korištene literature, izvještaja, te studijama slučaja.

Anketni upitnik će biti kreiran od zatvorenih pitanja u sljedećem obliku Likertove skale (mogućih ocjena):

- 1 – apsolutno se ne slažem;
- 2 – ne slažem se;
- 3 – nisam upoznat;
- 4 – slažem se;
- 5 – apsolutno se slažem.

Ovaj tip pitanja će predstavljati većinski dio postavljenih pitanja u anketi:

- dihotomna pitanja (da/ne)
- pitanja sa višestrukim odgovorima

Anketa će biti sastavljena na bosanskom jeziku i dostupna putem interneta na web linku. Planirani minimalni broj ispitanika je 300 koji su zaposleni u sudskoj policiji FBIH.

Pored podataka iz navedene ankete, bit će korišteni i sekularni podaci, kao i drugi dostupni podaci i istraživanja o strategijama i taktikama poslovnog pregovaranja. Upotrijebiti će se dostupni podaci i analize o strategijama i taktikama poslovnog pregovaranja, koje se odnose na funkciju kvalitetnih rješenja.

1.3. Struktura rada

Ovaj završni rad je podijeljen na pet cjelina. U okviru uvoda sadržani su osnovni podaci o temi, predmetu i problemu istraživanja te postavljenim ciljevima, ali i o značaju teme. Nakon teorijsko-metodološkog obrazloženja, u drugom poglavlju je objašnjen sistem organizacije, funkcionisanja i nastanka Sudske policije FBiH. U okviru trećeg poglavlja obrađeni su pojmovi zakonodavne i sudske vlasti, krivičkog postupka kao i elementi pravosuđa u BiH. Četvrto poglavlje predstavlja istraživački dio rada gdje su tekstualnim, grafičkim i tabelarnim prikazima objašnjeni rezultati u pogledu komparacije Sudske policije FBiH. Peto poglavlje je analiza rezultata zajedno sa zaključnim razmatranjima. Vođenje krivičnog postupka u sudskoj policiji FBIH specifično je, jer je policijska agencija sa specifičnim nadležnostima u sistemu unutrašnje sigurnosti na nivou entiteta, te u složenom i defragmentiranom načinu rada agencija za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini zauzima specifično mjesto. Ljudski resursi, odnosno zaposlenici u ovoj upravi prolaze kroz specifične procedure od momenta prijema pa do završetka radnog vijeka te se u skladu s ovim vrše različite provjere, usvajaju nova znanja kroz edukaciju, obuke, seminare i druge vidove usavršavanja kako u formalnom obrazovanju tako i izvan njegovih tokova. Istraživanje u ovom radu ide smjerom sadržaja niza osobina i mogućih rezultata za svaku od njih. Ocjenjivač procjenjuje navedene osobine svakog podređenog tako što upisuje odgovarajuću oznaku (od "nezadovoljavajući" do "izuzetan") u polje koje najviše odgovara učinku zaposlenog i potom sabira rezultate za sve aktivnosti u složenom procesu upravljanja ljudskim resursima kao i vođenju krivičnog postupka u sudskoj policiji FBIH.² U skladu sa prethodno navedenim činjenicama predmet rada su ljudski resursi vođenju krivičnog postupka u sudskoj policiji FBIH.

---

² Martinović M., Tanasković Z. (2014.) Menadžment ljudskih resursa. Visoka oslovno-tehnička škola strukovni studija Užice

Sadržaj rada, pored teorijsko-metodološkog pristupa radu, zaključaka, liste skraćenica i popisa literature uključuje poglavlje o upravljanju ljudskim resursima (od analize i dizajna posla preko prijeme, analize efikasnosti, uspješnosti, napredovanja pa do završetka angažmana zaposlenika), poglavlje o organizaciji i ustroju policijskih agencija u Bosni i Hercegovini (na nivou države, distrikta, entiteta i kantona, a u skladu sa unutrašnjim političkim i administrativnim uređenjem u Bosni i Hercegovini) i poglavlje u izazovima i preprekama ka uspješnom upravljanju ljudskim resursima u Federalnoj upravi policije Federacije Bosne i Hercegovine.

1.4. Hipoteze

Osnovna hipoteza i pomoćne hipoteze

OH1 - korištenje inovativnih strategija i tehnika u vođenju krivičnog postupka u sudskoj policiji FBIH uveliko povećava efikasnost u cijelom postupku

OH2 - način organizacije i funkcionisanja Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine od posebnog je značaja i doprinosi uspješnom vođenju krivičnog postupka pred nadležnim sudovima u Federaciji BiH

Osnovna hipoteza implicira i postavljanje sljedećih pomoćnih hipoteza:

PH1 - jasno definisan cilj u pregovorima sa uposlenicima pomaže ostvarenju željenog rezultata

PH2 - davanje određenih ustupaka uposlenicima omogućava da postignete viši nivo lojalnosti u sigurnosnim strukturama

PH3 - iskustvo nadređenih je od velike važnosti za rezultat u ukupnom upravljanju i rukovođenju ljudskim resursima

PH4 - složen pravosudni sistem BiH dovodi do poteškoća pri saradnji i efikasnom radu sudskih policija u Bosni i Hercegovini

PH5 - saradnja policijskih agencija u kriznim situacijama predstavlja krucijalni dio sistema u lancu vođenja i rješavanja krivičnog postupka

2. KVALITETNO RUKOVOĐENJE LJUDSKIM RESURSIMA SAVREMENIH ORGANIZACIJA SISTEMA SIGURNOSTI KAO ASPEKT U VOĐENJU KRIVIČNOG POSTUPKA

2.1. Sigurnosni sistem i menadžment ljudskih resursa

Jedna od oblasti menadžmenta koja se najviše razvijala proteklih godina jeste oblast upravljanja ljudskim resursima, odnosno menadžment ljudskih resursa. Preobražajem kadrovske ili personalne funkcije u jednu od ključnih funkcija menadžmenta, poslovi i aktivnosti koji se odnose na ljude u organizaciji najzad su postali dio aktivnosti menadžmenta, dobijajući strateški značaj za organizaciju. Upravljanje ljudskim resursima u sistemu sigurnosti predstavlja složen proces planiranja, organizovanja i praćenja razvoja kadrova koji objedinjuje ljudske resurse i stavlja ih u funkciju ostvarenja organizacionih ciljeva. Efikasnost funkcije upravljanja ljudskim resursima neposredno se odražava na dugoročnu stabilnost i funkcionisanje sistema sigurnosti.³ U radu su pojašnjene osnovne aktivnosti menadžmenta ljudskih resursa i njihova implementacija u sistemu sigurnosti sa osvrtom na praktična rješenja koja se primjenjuju u policijskim organizacijama.

2.2. Sistem sigurnosti i ljudski resursi kao razvojna funkcija rukovođenja i vođenja krivičnog postupka u FBIH

Razvojna funkcija, zasnovana na širokom dijapazonu znanja, sposobnosti i modela je od glavnih karakteristika savremene službe za ljudske resurse. Od stručnjaka za ljudske resurse zahtjeva se da budu vrsni poznavaoци poslova i zadataka koje obuhvata funkcija menadžmenta ljudskih resursa.⁴

U tom pogledu HRM ured u sigurnosnom sektoru obuhvata sljedeće poslove a to su:

- analiza posla;
- planiranje ljudskih resursa;
- regrutovanje ljudskih resursa;
- selekcija ljudskih resursa;

---

³ Lojić R., Igov D., Kankaraš M. (2011) Upravljanje ljudskim resursima u sistemu odbrane kao predmetno područje menadžmenta ljudskih resursa; Univerzitet odbrane, Vojna akademija, Beograd, Srbija. Vol. 63, br. 2, str. 273-285.

⁴ Kuka E. (1992.) Menadžment ljudskih resursa; Sarajevo, Bosna i Hercegovina (UDK 005.331.5).

- socijalizacija i orijentacija zaposlenih;
- planiranje i razvoj karijere;
- trening i obrazovanje zaposlenih;
- ocjenjivanje performansi zaposlenih;
- nagrađivanje i motivisanje zaposlenih;
- zdravlje i bezbjednost zaposlenih;
- degradacija i otpuštanje zaposlenih.

Način na koji se upravlja ljudskim resursima postaje odlučujući faktor razvoja i efikasnosti policijske organizacije. Kadrovi određuju potencijale i vitalnost svakom elementu organizacione strukture i osnovni su uzrok uspjeha ili neuspjeha organizacije. Policijska organizacija mora stvarati uslove za efikasnost kadrova, njihovo veće radno angažovanje, motivaciju, napredovanje i promociju.⁵

2.3. Upravljanje ljudskim resursima u policiji sa aspekta vođenja krivičnog postupka

Upravljanje ljudskim resursima, često korišten pojam HRM ili menadžment ljudskih resursa, predstavlja prepoznatljivu naučnu disciplinu i važnu upravljačku funkciju u organizaciji. Pojam "upravljanje ljudskim resursima" (u daljem tekstu HRM) u teoriji se pojavljuje osamdesetih godina prošlog vijeka. Do tada se govorilo o personalnoj ili kadrovskoj funkciji. Pod upravljanjem ljudskim resursima podrazumijevaju se nova teorijsko-naučna i nastavna disciplina, nova poslovna filozofija, upravljačke mjere i aktivnosti koje u procesu analize posla, planiranja, regrutovanja, selekcije, socijalizacije, obuke i usavršavanja, ocjenjivanja radne uspješnosti, nagrađivanja i motivisanja, zaštite zdravlja i bezbjednosti zaposlenih i primjenjivanja radnopravnih propisa, preduzima rukovodstvo organizacije, radi obezbjeđivanja kvalitetnih kadrova i njihovog adekvatnog osposobljavanja i motivisanja za postizanje očekivanih rezultata i ostvarivanje organizacionih i individualnih ciljeva.⁶

Predmet izučavanja HRM u MUP-u su:

- aktivnosti u oblasti HRM,

---

⁵ Virant G., Rabrenović Al., Vlajković V., Ahmetović D. et al. (2015.), Upravljanje ljudskim potencijalima u državnoj službi u Bosni i Hercegovini; Sarajevo.

⁶ Bogičević Milikić M., Menadžment ljudskih resursa (2006.), Ekonomski fakultet Beograd, treće izdanje.

- faktori HRM,
- osnovne pretpostavke za ostvarivanje funkcije HRM.

Osnovni ciljevi sudske policije kod vođenja krivičnog postupka su:

1. ostvarivanje organizacione uspješnosti uz pomoć ljudi,
2. obezbjeđivanje i razvoj potrebnih ljudskih resursa,
3. nagrađivanje zaposlenih u skladu sa ostvarenim rezultatima,
4. obezbjeđivanje dobrih međuljudskih odnosa i povoljne klime za rad,
5. obezbjeđivanje individualne uspješnosti i visokoproduktivnog rada,
6. obezbjeđivanje kvaliteta proizvoda i usluga.

Razvoj HRM karakteriše favorizovanje humanističkih ciljeva i principa, decentralizaciju upravljačkog procesa i ostvarivanje individualnih ciljeva, a ne samo organizacionih. Upravljanje ljudskim resursima može se posmatrati na četiri načina tj. kao:

1. nova teorijsko-naučna disciplina,
2. upravljačka funkcija,
3. nastavna disciplina,
4. nova poslovna filozofija.⁷

2.4. Značaj i aktuelnost upravljanja ljudskim resursima

Sistemu HRM prethodio je koncept upravljanja kadrovima. Iako između njih postoje određene sličnosti, činjenica je da su razlike između njih veoma velike.

Upravljanje ljudskim resursima je podsistem upravljanja organizacijom koji za svako radno mjesto obezbjeđuje sposobne i odgovorne kadrove i omogućuje da svaki pojedinac i organizacija u cjelini ostvare maksimalne poslovne ciljeve.

Sistem HRM, posmatran sa stanovišta naučne discipline, ima veliki značaj za rukovodstvo organizacije. Povezivanjem i zajedničkom spregom teorije i prakse, odnosno teorijskih dostignuća i praktičnih iskustava, postižu se najbolji rezultati.

Naučna misao o modalitetima, iskustvima, dometima i rezultatima, HRM je od neprocjenjivog značaja za afirmaciju pozitivnih vrijednosti i izgrađivanje pozitivne klime u procesu rada.⁸

---

⁷ Kulić Ž., Vasić M., Menadžment ljudskih resursa (2007); Banja Luk, Bosna i Hercegovina.

Upravljanje ljudskim resursima je primijenjena nauka, jer su njena saznanja i akumulirana znanja, modeli, načela i metodi, posebno relevantni i neposredno primjenjivi u rješavanju konkretnih problema i povećanju individualne i organizacione uspješnosti.

Njena osnovna svrha je unapređivanje prakse HRM, omogućavanje i ubrzavanje razvoja, ostvarivanje individualnih i organizacionih ciljeva i potreba i podizanje individualne, grupne (timske), organizacione i opšte društvene uspješnosti. Sistem HRM, posmatran sa stanovišta upravljačke funkcije, ima ogroman značaj za organizaciju i njenu uspješnost. Svakodnevnim upravljačkim aktivnostima ostvaruju se višestruki efekti.⁹

2.5. Ocjenjivanje performansi zaposlenih u sistemu sigurnosti

Ocjenjivanje performansi zaposlenih je proces organizovanog i kontinuiranog praćenja, vrednovanja, usmjeravanja i prilagođavanja rezultata rada i radnog ponašanja zaposlenih radi ostvarivanja organizacionih ciljeva.¹⁰

Kad je riječ konkretno o FMUP-u, zasniva se na ranije spomenutom Zakonu, kao i određenim metodama, kriterijumima i sistemima procjene u skladu sa istim. Osnovni cilj praćenja i ocjenjivanja performansi zaposlenih, odnosno njihove radne uspješnosti jeste podizanje opšte organizacione sposobnosti i ostvarivanje strategijskih ciljeva. Ocjenjivanje radne uspješnosti je najznačajnija aktivnost u okviru procesa praćenja i procjenjivanja performansi zaposlenih.

Sastoji se od dvije faze:

- utvrđivanja izvora informacija za ocjenjivanje radne uspješnosti i
- postupka ocjenjivanja.

U većini organizacija uobičajena je praksa da se ocjenjivanje individualnih učinaka vrši jednom godišnje. Poznato je da ocjenjivanje radne uspješnosti ima evaluativnu i razvojnu dimenziju, jer doprinosi poboljšanju uspješnosti i razvoju potrebnih znanja i vještina kod zaposlenih. Značajnu ulogu u tome ima i razgovor o uspješnosti, kao završni čin procesa njenog ocjenjivanja, a vodi se između rukovodioca i zaposlenog.

---

⁸ Jambrek i., Penić I., Upravljanje ljudskim potencijalima u poduzećima – ljudski faktor, motivacija zaposlenika kao najbitniji čimbenici uspješnosti poslovanja poduzeća (2008.); Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

⁹ Bajramović Z., Upravljanje ljudskim resursima sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine (2022.), Univerzitet u Sarajevu – Fakultet političkih nauka; Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

¹⁰ Lisica D., Bajramović Z., Planiranje u sektoru sigurnosti (2021.); Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Tim povodom, u mnogim organizacijama praktikuje se sačinjavanje odvojenih procjena uspješnosti za naredni period (obično za narednu godinu).

Rezultati razgovora, po pravilu, unose se u poseban obrazac, sačinjen za te potrebe.¹¹

Degradacija je proces pod kojim se podrazumijeva gubljenje pozicija u organizaciji policijske organizacije. Manifestuje se u vidu premještaja s viših na niža i manje plaćena radna mjesta. U suštini, suprotna je procesu napredovanja. Otpuštanje zaposlenih smatra se posljednjom mjerom, zbog toga što joj se pribjegava samo ako ne postoje mogućnosti za drugačije postupanje.

Degradacija, prestanak službe i otpuštanje zaposlenih iz sistema sigurnosti propisano je *Zakonom o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine* i Uredbom o stanjima u službi.

Pod degradacijom zaposlenih u sistemu sigurnosti kao najznačajnije mogu se smatrati:

- smjenjivanje sa formacijskog mjesta,
- udaljenje od dužnosti i
- izricanje disciplinske kazne.

Ove vrste degradacije zaposlenih propisane su također *Zakonom o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine*.¹²

Prema programu „PRISMA“ priprema kadra za izlazak iz sistema sigurnosti predstavlja skup aktivnosti i mjera koje se preduzimaju radi pripreme za izlazak iz sigurnosti i eventualni nastavak karijere lica za čijim angažovanjem prestaje potreba.¹³

---

¹¹ Bahtijarević-Šiber, F. (1999) Management ljudskih potencijala. Zagreb: Golden marketing, str. 506–507

¹² Službeni glasnik; Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine.

¹³ Program upravljanja ljudskim resursima sistema FMUP, nacrtno, Uprava za kadrove, 2018.

3. POLICIJSKE AGENCIJE U SISTEMU RUKOVOĐENJA I UNUTRAŠNJE SIGURNOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI I VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA

3.1. Organizacioni nivoi

Kao što se već moglo zaključiti iz prethodnog dijela istraživanja, složena ustavna struktura Bosne i Hercegovine determinisala je i kompleksan organizacioni policijski sistem države. Da bismo pristupili kompletnoj analizi policijske strukture u BiH, moramo sagledati njegov sadržaj i organizaciju na postojeća tri nivoa, koja su ujedno i odraz postojećeg ustavnog pravnog uređenja Bosne i Hercegovine. Za potrebe ovoga rada, uprkos određenju Distrikta Brčko BiH kao posebne ustavne kategorije unutar BiH, odlučeno je da se njegoa policijska organizacija odredi prema organizacionim nivoima sa entitetima, kao što to u praksi čine i pravosudne i tužilačke strukture. Predstavljanje sadržaja i organizacije policijskog sistema biće nadopunjeno analizom nadležnosti svakog od nivoa policijskog organizovanja, odnosno samostalnih policijskih organizacija koje će biti definisano predmetom interesovanja u nastavku istraživanja.

3.1.1. Prvi organizacioni nivo

Prvi organizacioni nivo policijskog sistema u BiH čine kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine postoji deset kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova, shodno ustavnom uređenju Federacije Bosne i Hercegovine.¹⁴ Kantonalna ministarstva nemaju hijerarhijsku podređenost MUP-u Federacije jer nisu sastavni dio njegove organizacione strukture, te djeluju potpuno samostalno u sprovođenju svojih poslova i zadataka. Stoga Federacija BiH ima decentralizovani policijski sistem sa elementima koordinacije. Federalni MUP može poslove iz svoje nadležnosti povjeriti kantonalnim ministarstvima, što je i navedeno u zakonima o unutrašnjim poslovima kantona. Kantonalni MUP-ovi su podređeni kantonalnim vlastima, iz čijih budžeta se i finansiraju.

---

¹⁴ Hadžović D., Kržalić A., Kovačević A., Pregled stanja u oblasti policije u Bosni i Hercegovini (2013.); Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Međutim, postoji zajednička veza između kantonalnih ministarstava i Federalnog MUP-a BiH, a ona se ogleda u uspostavi jedinstvenog funkcionalnog informacionog i informatičkog sistema, i statističkoj obradi podataka po standardiziranoj metodologiji, te formiranju zajedničke baze podataka iz oblasti unutrašnjih poslova zasnovane na elektronskoj obradi podataka.¹⁵

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova se sastoje od policijskih uprava formiranih na teritorijalnom i funkcionalnom principu. Upravu čine dvije ili više policijskih stanica formiranih na općinskom nivou. Nadležnosti kantonalnih MUP-ova propisane su kantonalnim zakonima o unutrašnjim poslovima i odnose se na zaštitu života i imovine, na praćenje poslova rada policije. U složenijim slučajevima po potrebi, kantonalni MUP-ovi su zaduženi za neposredno poduzimanje mjera za spriječavanje i otkrivanje krivičnih djela i pronalaženje njihovih počinilaca. U nadležnosti kantonalnih MUP-ova je javni red i mir, kao i slučajevi terorističkog i drugog nasilnog djelovanja, odnosno oružane pobune. Poslovima kriminalističko-tehničkog vještačenja za potrebe policijskih uprava, bave se kantonalni MUP-ovi, kao i poslovima nabavke naoružanja, opreme, te izradom programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja policije i drugih ovlaštenih službenih lica. Vrijedi istaći da su zakoni propisani da ministarstva vrše naučno-istraživačke poslove neophodne za osiguranje djelatnosti policije, kao i da dostavljaju Federalnom ministarstvu operativne podatke i obavještenja, kao i statističke podatke iz zajedničke nadležnosti.

Kada je u pitanju zakonska regulativa, uočeno je da su samo dva kantona (Tuzlanski¹⁶ i Bosansko-podrinjski kanton) odlučili usvojiti nove zakone koji su više orjentisani na teritorijalnu specifičnost konkretnog kantona, dok ostali kantoni rade po starim zakonima koje su mijenjali kroz brojne amandmane.

Na osnovu pretraživanja podataka tokom ovog istraživanja, utvrđeno je da u okviru deset kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova uposlano 10.392 osobe.

---

¹⁵ Zakon o unutrašnjim poslovima FBiH, Instrukcije o međusobnom izvješavanju o pojavama u oblasti javne sigurnosti između FMUP-a i MUP-a Kantona o pitanjima koja su od interesa za sigurnost FBiH

¹⁶ Novi Zakon o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona donešen je 30.03.2010. godine, a Zakon o unutrašnjim poslovima Bosansko-podrinjskog kantona 30.06.2010. godine. Zakon o unutrašnjim poslovima Kantona Sarajevo je donešen 07.01.2016. godine.

3.1.2. Drugi organizacioni nivo

Drugi organizacioni nivo policijskog sistema u BiH čine policijske organizacije na entitetskim nivoima (entitetska ministarstva unutrašnjih poslova - Federalni MUP BiH i MUP Republike Srpske), i policijska organizacija na nivou Brčko Distrikta BiH - Policija Brčko Distrikta BiH.

Nadležnosti Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova (u okviru kojega djeluje Uprava policije) propisane su Zakonom o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine¹⁷ i odnose se, pored ostalog, na suzbijanje krivičnih djela terorizma, međukantonalnog kriminala, stavljanja u promet opojnih droga, organizovanog kriminala, pronalaženje i hapšenje izvršilaca ovih krivičnih djela u skladu sa navedenim Zakonom. Podaci pokazuju da MUP FBiH ima 927 uposlenih.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske ima nadležnosti propisane *Zakonom o unutrašnjim poslovima Republike Srpske*. U skladu sa odredbom Člana 4. Zakona o unutrašnjim poslovima, policijski poslovi su operativno stručni poslovi kojima se obezbjeđuje zaštita života i lična bezbjednost, ljudska prava i slobode, zaštita svih oblika svojine, sprečavanje vršenja krivičnih djela, otkrivanje krivičnih djela, pronalaženje, privođenje i predaja izvršilaca krivičnih djela i prekršaja nadležnim organima, održavanje javnog reda i mira, zaštita određenih ličnosti i objekata, obezbjeđenje javnih skupova i manifestacija, sigurnost i kontrola saobraćaja na putevima i dr.¹⁸

Po teritorijalnom principu, MUP RS je organizovan putem pet centara javne bezbjednosti (CJB), koji se sastoje od stanica javne bezbjednosti i policijskih stanica na općinskom nivou. CJB su direktno podređeni Upravi policije i MUP-u RS. Struktura MUP-a RS je centralizovana sa jasnom koordinacijom i subordinacijom u postupanju. MUP RS-e broji 6.858 uposlenika.

Policija Brčko Distrikta BiH obezbjeđuje sigurnu sredinu svim licima u Distriktu, poštujući sva, međunarodno priznata, ljudska prava i osnovne slobode zagarantovane Ustavom Bosne i Hercegovine. Policija Brčko Distrikta BiH ima potpunu, stvarnu i mjesnu nadležnost na

---

¹⁷ Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 81/14.

¹⁸ Zakon o policiji i unutrašnjim poslovima; Službeni glasnik RS, broj 57/2016.

području Brčko Distrikta BiH, propisanu *Zakonom o Policiji Brčko Distrikta BiH*¹⁹. Tako policijom rukovodi šef Policije Brčko Distrikta BiH, koji ima jednog zamjenika. Policijsku strukturu čine sedam jedinica i operativno-komunikacijski centar sa direktnom odgovornošću prema šefu policije. Policija BD, od predviđenih 339 policajaca, ima uposlenih 306 policajaca. Struktura Policije Brčko Distrikta BiH je centralizovana sa jasnom koordinacijom i subordinacijom u postupanju.

Posmatrajući brojnost drugog organizacionog nivoa policijskog sistema u BiH, primjetno je da u okviru ovog organizacionog nivoa, odnosno u okviru MUP-a FBiH, MUP-a RS i Policije BD BiH ima 8.091 uposlenik.

3.1.3. Treći organizacioni nivo

Treći nivo policijskog sistema u BiH čine organizacije na državnom nivou, u koji spadaju Ministarstvo sigurnosti BiH sa sedam upravnih organizacija koje se nalaze u njegovom sastavu. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine u okviru svojih ovlaštenja radi u skladu sa *Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine* i *Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine*. Kao upravne organizacije sa operativnom samostalnošću u sastavu ministarstva nalaze se:

- granična policija,
- državna agencija za istrage i zaštitu,
- služba za poslove sa strancima,
- direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH,
- Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja,
- Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova i
- Agencija za policijsku podršku.²⁰

---

¹⁹ Zakon o policiji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine; Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH, broj 18/2020.

²⁰ Hadžović D., Kržalić A., Kovačević A., Pregled stanja u oblasti policije u Bosni i Hercegovini (2013.); Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

3.4. Ministarstvo sigurnosti BiH

Ministarstvo je postalo operativno stupanjem na snagu Zakona o ministarstvima 15.03.2003. godine i u okviru toga nadležno je za: zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prijelaza i regulisanje prometa na graničnim prijelazima, sprečavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva; zaštitu lica i objekata; prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH; organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko distrikta BiH u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu BiH; provedbu međunarodnih obaveza i saradnju u provedbi civilne zaštite, koordinaciju djelovanja entitetskih službi civilne zaštite u BiH i usaglašavanje njihovih planova za slučaj prirodne ili druge nesreće koje zahvaćaju teritoriju BiH i donošenje programa i planova zaštite i spašavanja; te provedbu politike useljavanja i azila BiH i uređuje procedure u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca u BiH. Ministarstvo sigurnosti BiH upošljava 188 uposlenika.²¹

3.4.1. Granična policija Bosne i Hercegovine

Granična policija je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću. Nadležnosti Granične policije BiH propisane su *Zakonom o Graničnoj policiji BiH* i obuhvataju: provođenje Zakona o graničnoj kontroli, Zakona o kretanju i boravku stranaca, azilu, sprečavanje, otkrivanje i istraživanje krivičnih djela propisanih krivičnim zakonima Bosne i Hercegovine kada su ta krivična djela usmjerena protiv bezbjednosti državne granice ili protiv izvršenja poslova i zadataka iz nadležnosti GP BiH. Ovdje spadaju krivična djela u skladu sa odredbama o zloupotrebi javnih isprava koje služe kao dokaz identiteta i obavezi posjedovanja vize, te odredbama o kretanju i boravku stranaca i azilu, ukoliko su počinjena prilikom prelaska granice ili su direktno vezana za

---

²¹ Hadžović D., Kržalić A., Kovačević A. Pregled stanja u oblasti policije u Bosni i Hercegovini (2013.) Centar za sigurnosne studije BiH; Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

prelazak granice; krivična djela koja se odnose na prevoz robe preko državne granice čiji promet nije dopušten, robe bez službenog odobrenja ili u slučaju kršenja važeće zabrane.²²

Granična policija BiH kontrolira državnu granicu dugačku 1.551 km, na kojoj je 89 graničnih prijelaza.²³ Pored navedenog, granična policija je nadležna za preduzimanje mjera zaštite civilnog zračnog saobraćaja i sigurnosti prostorija međunarodnih aerodroma u BiH.²⁴ U sklopu granične policije BiH djeluje Centralni istražni ured, čija je nadležnost sprečavanje i otkrivanje krivičnih djela iz oblasti organizovanog prekograničnog kriminala, a naročito u segmentu krijumčarenja ljudi, ilegalnih migracija i krijumčarenja roba. U ostvarivanju svojih poslova i zadataka, granična policija saraduje s drugim policijskim i sigurnosnim organizacijama i organima u BiH kao i graničnim i sigurnosnim organizacijama u inostranstvu. Djeluje u okviru svojih šest regionalnih terenskih ureda, u čijem sastavu je 26 lokalnih organizacionih jedinica. Granična policija upošljava 2.202 uposlenika od predviđenog broja od oko 2.500 policijskih službenika. Sjedište Granične policije BiH je u Sarajevu.²⁵

3.4.2. Državna agencija za istrage i zaštitu

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) osnovana je 2004. godine kao upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH sa operativnom samostalnošću. Agencijom rukovodi direktor koji ima najviše policijsko zvanje, a koji za svoj rad i rad Agencije odgovara ministru sigurnosti i Vijeću ministara BiH. Direktor ima zamjenika i pomoćnike koji za svoj rad odgovaraju direktoru. Nadležnosti Državne agencije za istrage i zaštitu su propisane *Zakonom o državnoj agenciji za istrage i zaštitu* i odnose se uglavnom na organizovani kriminal, terorizam, ratne zločine, trgovinu ljudima, druga krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teški finansijski kriminal. SIPA obrađuje podatke i vodi evidencije u skladu sa *Zakonom o policijskim službenicima BiH*, *Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH*, *Zakonom o zaštiti tajnih podataka* i drugim propisima Bosne i Hercegovine. Vršenje poslova iz zakonom definiranih nadležnosti SIPA-e odvija se u okviru osnovnih organizacionih jedinica koje su osnovane zakonom i ostalih organizacionih

---

²² Zakon o graničnoj policiji BiH; Službeni glasnik BiH, broj 50/04, 27/07 i 59/09.

²³ Od 89 graničnih prijelaza 55 su međunarodni granični prijelazi, a 34 granična prijelaza su za pogranični saobraćaj.

²⁴ U BiH postoje 4 međunarodna aerodroma: Sarajevo, Mostar, Banja Luka i Tuzla.

²⁵ Granična policija BiH (2023.), dostupno na: https://granpol.gov.ba/data/documents/pdf/Granicna%20Policija%20BHS_W%20za%202023.pdf (pristupljeno: 08.11.2023.)

jedinica koje su uspostavljene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu.²⁶

Zbog donošenja *Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine*, izvršene su izmjene i dopune Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kojim su iz nadležnosti SIPA-e brisane odredbe koje se odnose na fizičku i tehničku zaštitu osoba, objekata i druge imovine zaštićene po ovom zakonu, a brisan je i Odjel za osiguranje ličnosti i objekata kao osnovna organizaciona jedinica koja je obavljala navedene poslove i zadatke. Ti poslovi su prenešeni u nadležnost Direkcije za koordinaciju policijskih tijela u BiH. U okviru postojećih materijalnih i kadrovskih potencijala, SIPA je u mogućnosti da provede najkompleksnije istrage krivičnih djela organizovanog kriminala. Agencija ima i regionalne urede i to u Banja Luci, Mostaru, Sarajevu i Tuzli, a sjedište Agencije je u Sarajevu. SIPA broji 711 uposlenika.²⁷

3.4.3. Služba za poslove sa strancima BiH

Služba za poslove sa strancima BiH osnovana je kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH s operativnom samostalnošću.

Nadležnosti Službe za poslove sa strancima BiH su propisane *Zakonom o službi za poslove sa strancima* i odnose se na upravne poslove vezane za kretanje i boravak stranaca u BiH propisane Zakonom o kretanju i boravku stranaca, azilu (ponišćavanje viza strancima, izdavanje ličnih i putnih isprava strancima kao i oduzimanje izdatih isprava, prijave boravka ili promjene boravka stranih državljana, ovjera garantnih pisama i poziva, izdavanje potvrda o boravku stranaca, zahtjevi za azil), rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima za odobrenje privremenog ili stalnog boravka u BiH, stavljanje stranaca pod nadzor i protjerivanje stranaca iz zemlje, vođenje predmeta kao i nadležnosti inspekcijских poslova. U Službi su uposlene 222 osobe. Sjedište službe je u Sarajevu.²⁸

---

²⁶ Zakon o državnoj agenciji za istrage i zaštitu; Službeni glasnik BiH, broj 27/04, 63/04 i 49/09.

²⁷ Strateški plan aktivnosti državne Agencije za istrage i zaštitu (2012.) SIPA; Sarajevo, Bosna i Hercegovina

²⁸ Zakon o službi za poslove sa strancima; Službeni glasnik BiH, br. 54/05 od 09.08.2005. i br. 36/08 od 16.04.2008.

3.4.4. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH osnovana je *Zakonom o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine*²⁹ kao upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH sa operativnom samostalnošću. Direkcijom rukovodi direktor koji za svoj rad i rad Direkcije odgovara ministru sigurnosti i Vijeću ministara BiH.

Direktor ima dva zamjenika koji za svoj rad odgovaraju direktoru. Nadležnosti Direkcije se većinom odnose na komunikaciju, saradnju i koordinaciju između policijskih organizacija BiH, saradnju i komunikaciju s odgovarajućim stranim i međunarodnim organima u vezi s pitanjima policijskih poslova od međunarodnog značaja ili zajedničkog interesa, saradnju policijskih tijela BiH s odgovarajućim organima u BiH u vezi policijskih poslova ili u vezi pitanja nadležnosti suda BiH, standardizaciju rada u vezi s policijskim pitanjima u BiH, dnevno objedinjavanje sigurnosnih informacija od značaja za BiH, poslove fizičke i tehničke zaštite lica i objekata organa BiH, diplomatsko-konzularnih organa koji se štite u skladu sa odgovarajućim zakonima i međunarodnim obavezama, prikupljanje, praćenje, analiziranje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH i provođenje međunarodnih ugovora o policijskoj saradnji iz nadležnosti Direkcije kao i ostale poslove propisane drugim propisima. U okviru Direkcije djeluje i Ured za saradnju s Interpolom (NCB Interpol Sarajevo), kao služba čije se nadležnosti i obaveze uređuju posebnim propisima. Zadatak joj je osiguranje i unaprijeđenje saradnje sa policijskim snagama, pravosudnim tijelima u borbi protiv međunarodnog organizovanog kriminala i drugih oblika međunarodnog kriminala, a u duhu „Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima“. Direkcija ima 825 uposlenih od predviđenih 1.268. Sjedište direkcije je u Sarajevu.³⁰

3.4.5. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja

Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja je osnovana *Zakonom o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine*. Svoje poslove obavlja kao upravna organizacija u okviru Ministarstva

---

²⁹ Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o Agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine; dostupno na: Službeni glasnik BiH, broj: 36/08

³⁰ Evaluacijski izveštaj – Prevećenija korupcije integriteta u centralnim vladama (2023.)

sigurnosti BiH sa operativnom samostalnošću. Agencijom rukovodi direktor, koji je i odgovoran za zakonitost rada Agencije i za raspodjelu dodijeljenih sredstava. Direktor ima zamjenika koji za svoj rad odgovara direktoru. Agencija je nadležna za: balistička i mehanoskopska vještačenja, hemijska i toksikološka ispitivanja, daktiloskopska vještačenja, grafološka vještačenja, biološka ispitivanja, biohemijska ispitivanja, analize DNK, specijalističke obuke, vođenje evidencije, statistika i baza podataka, vještačenje požara i eksplozija, pružanje stručne pomoći ostalim organizacijama obuhvaćenim navedenim Zakonom, standardizaciju rada na terenu, te ostale poslove propisane zakonom i drugim propisima. U Agencije su trenutno uposlena 23 uposlenika. Sjedište agencije je u Istočnom Novom Sarajevu.³¹

3.4.6. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova

Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova je osnovana *Zakonom o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine*³². Agencija djeluje u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH ali ima operativnu samostalnost i neovisan je budžetski korisnik. Agencijom rukovodi direktor koji za svoj rad i rad Agencije odgovara ministru sigurnosti i Vijeću ministara BiH. Direktor ima zamjenika koji je podređen direktoru. Nadležnosti direkcije se odnose na školovanje i stručno usavršavanje kadrova u skladu sa potrebama policijskih tijela BiH i drugih službi tih agencija iz oblasti sigurnosti. Pored školovanja policijskih kadrova BiH³³, Agenciji je ostavljena i mogućnost obuke pripadnika agencija za zaštitu osoba i imovine, kao i pripadnika detektivskih agencija.

Pored navedenih poslova Agencija ima nadležnost i za razvijanje, usklađivanje i predlaganje nastavnih planova i programa obuke u skladu sa potrebama policijskih tijela Bosne i Hercegovine i drugih službi i agencija iz područja sigurnosti, stručnu obuku (kursevi, seminari i sl.), razvijanje istraživačko-izdavačke djelatnosti, te doprinos ukupnom unapređenju i osavremenjavanju policijskog rada, bibliotekarskih poslova, kao i vođenje odgovarajuće evidencije i dokumentacije iz svoje nadležnosti. Agencija svoje poslove obavlja

---

³¹ Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine; Službeni glasnik 36/08.

³² Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o Agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine; Službeni glasnik BiH broj: 36/08

³³ Nivo I- policajac i nivo II- mlađi inspektor

sa 45 uposlenika od predviđenih 65 sistematiziranih radnih mjesta. Sjedište Agencije je u Mostaru.³⁴

3.4.7. Agencija za policijsku podršku

Agencija za policijsku podršku osnovana je Zakonom o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH.³⁵ Agencija djeluje kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine sa operativnom samostalnošću. Agencijom rukovodi direktor koji ima jednog zamjenika. Direktora i zamjenike direktora imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog ministra sigurnosti. Nadležnosti Agencije su većinom usmjerene u pravcu policijske podrške u oblasti vođenja centralne evidencije podataka zaposlenih u policijskim tijelima BiH; objedinjavanje podataka o potrebnim kadrovima u policijskim tijelima BiH; pripremanje analiza, izvještaja i pregleda iz nadležnosti Agencije za potrebe državnih organa; učestvovanje u izradi i praćenju primjene zakona i drugih propisa u vezi sa policijskim tijelima BiH i davanje stručnih mišljenja vezanih za primjenu tih propisa; provođenje interne kontrole trošenja budžetskih sredstava; vođenje zakonom propisane finansijske i materijalne evidencije za Agenciju; predlaganje Vijeću ministara BiH, uz saglasnost policijskih tijela, odgovarajućih akata kojima se utvrđuje standardizovana oprema za policijska tijela BiH; obavljanje i provođenje procedure nabavki za potrebe Agencije; provođenje tenderske procedure za određenu opremu za policijska tijela BiH; praćenje nove informacione i komunikacione tehnologije i mogućnosti njihove primjene; i učešće u izradi aplikativnih i sistemskih programa za različite baze podataka i održavanje baza podataka. Agencija upošljava 39 osoba. Sjedište agencije je u Sarajevu.

Istražujući brojčano stanje uposlenih u okviru Ministarstva sigurnosti BiH i 7 organizacija na državnom nivou, došli smo do podataka da je u okviru ovog organizacionog nivoa uposleno 4.255 osoba.

Kada je u pitanju brojčano stanje uposlenih u kompletnoj organizacionoj policijskoj strukturi u BiH, podaci govore da je u okviru navedena tri organizaciona nivoa uposleno 22.738 uposlenika.

---

³⁴ Nacrt srednjoročnog plana rada; Agencije za školovanje i stručno savršavanje kadrova 2021-2023; (2020.) Mostar, Bosna i Hercegovina.

³⁵ Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine, 10.04.2008., broj 36/08.

Ako ove podatke uporedimo sa uposlenim u policijskoj strukturi prije deset godina, u koju su svrstani uposlenici svih MUP-ova i uposlenici tadašnje Državne granične policije (danas GP), odnosno sa podacima iz 2003. godine, da se primjetiti da je došlo do povećanja broja uposlenika u policijskim organizacijama.

Također, kada govorimo o državnoj organizacionoj strukturi, treba spomenuti i Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.³⁶ Ova Agencija je osnovana u cilju prevencije uticaja korupcije na razvoj demokratije i poštivanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao i uticaja na potkopavanje ekonomskog i privrednog razvoja BiH, te svih ostalih oblika negativnog uticaja na društvene vrijednosti, kao i za koordinaciju borbe protiv korupcije. Agencija je nezavisna i samostalna upravna organizacija, koja za svoj rad odgovara Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Radom Agencije rukovodi direktor kojeg imenuje Parlamentarna skupština BiH na prijedlog posebne komisije za izbor i praćenje rada Agencije.³⁷

---

³⁶ Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. „Službeni glasnik BiH, broj 103/09.

³⁷ Hadžović D., Kržalić A., Kovačević A. Pregled stanja u oblasti policije u Bosni i Hercegovini (2013.) Centar za sigurnosne studije BiH; Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

3.5. Uloga sudske policije: krivični postupak u FBiH i sigurnost nosilaca pravosudnih funkcija

Sudska policija FBiH je samostalni policijski organ, uspostavljen u okviru sistema sudske vlasti u Federaciji BiH osnovana radi preduzimanja radnji kojim se osigurava uspješno vođenje odgovarajućeg sudskog postupka i stvaranja sigurnosnih uvjeta za rad pravosudnih institucija u Federaciji BiH (definisano Članom 3.)³⁸

Sudska policija je nadležna za obavljanje sljedećih poslova:

- a) prikupljanje informacija,
- b) dovođenje osumnjičenih, optuženih osoba, svjedoka i vještaka,
- c) lišenje slobode osuđenih osoba i osoba kojima je određena mjera pritvora,
- d) sprovođenje osoba lišenih slobode,
- e) zadržavanje osoba lišenih slobode,
- f) provođenje sudskih odluka,
- g) fizička i tehnička zaštita objekata i imovine pravosudnih institucija i Sudske policije,
- h) održavanje reda u sudnicama i drugim prostorijama ili prostorima kojim se osigurava uspješnost vođenja odgovarajućeg postupka,
- i) fizička i tehnička zaštita nosilaca pravosudnih funkcija, njihove imovine i članova uže porodice,
- j) zaštita svjedoka,
- k) izvršavanje drugih naloga pravosudnih institucija kojim se osigurava uspješno vođenje odgovarajućeg postupka.

Način izvršenja poslova SP FBiH, propisano je odredbama *Pravilnika o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja SP FBiH*³⁹ koji je donio predsjednik Vrhovnog suda FBiH. Konkretno, odredbama navedenog Pravilnika je propisano da će SP FBiH pružati fizičku i tehničku zaštitu nosiocu pravosudnih funkcija (NPF) i njihove imovine ukoliko je njihova sigurnost ugrožena u vezi obavljanja njihove funkcije ili poslova.

---

³⁸ Član 3. Zakona o sudskoj policiji u FBiH; Službene novine FBiH, broj 77/20.

³⁹ Pravilnik o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja SP FBiH; Službene novine FBiH, broj 25/21

Kada to sigurnosni razlozi zahtijevaju SP FBiH će pružiti fizičku i tehničku zaštitu članovima uže porodice nosilaca pravosudnih funkcija. Ovakva zaštita može trajati i 24 sata dnevno, a mjere mogu biti određene po mjestu rada, mjestu stanovanja i u pokretu.

U slučaju zaprimanja prijave o prijetnji ili napadu na nosioca pravosudne funkcije ili saznanja da je sigurnost istog ugrožena, rukovodni službenici SP FBiH su obavezni organizovati obavljanje razgovora sa ugroženim licem i prikupljanje dodatnih saznanja vezanih za ugrožavanje sigurnosti, a nakon istih u što kraćem roku po liniji rukovođenja direktoru SP FBiH dostaviti sveobuhvatnu pismenu informaciju sa prijedlozima, te eventualnom preduzimanju hitnih mjera zaštite kao i drugih neophodnih mjera u zavisnosti od konkretnog slučaja. Sudska policija o prijemu prijave prijetnje ili napada, obavještava nadležno tužilaštvo ili policijski organ, radi preduzimanja potrebnih mjera iz njihove nadležnosti.

Sudska policija u svakom slučaju zaprimljene prijave, prijetnje ili napada, odnosno saznanja o ugroženoj sigurnosti lica provodi sigurnosnu procjenu. Izuzetno ukoliko to okolnosti ukazuju, sigurnosna procjena se neće provesti ako službenici sudske policije nakon obavljanja razgovora sa ugroženim licem utvrde da nema potrebe za preduzimanje daljnjih mjera i radnji iz nadležnosti sudske policije ili je ugroženo lice izjavilo da ne zahtijeva preduzimanje daljnjih mjera i radnji iz nadležnosti Sudske policije.⁴⁰

Odluku o zaštiti, kao i stepenu i vrsti zaštite donosi direktor Sudske policije na osnovu izvršene sigurnosne procjene. Ukoliko lice kojemu su određene mjere zaštite ne postupa po sigurnosnim uputama službenika sudske policije, direktor SP FBiH nakon prijema izvještaja može donijeti odluku o ukidanju mjera zaštite. U slučaju da lice odbija mjere određene odlukom direktora SP FBiH, dužno je sačiniti pismenu izjavu u kojoj navodi kojih mjera se odriče, a koja se dostavlja direktoru SP FBiH. Nakon zaprimanja izjave, sudska policija će prestatati sa preduzimanjem konkretnih mjera zaštite. Također, mjere fizičke i tehničke zaštite se na zahtjev organizatora mogu pružati prilikom održavanja konferencija, stručnih savjetovanja ili seminara organizovanih za nosioce pravosudnih funkcija i prilikom posjeta

---

⁴⁰ Pravilnik o načini vršenja poslova i primjeni ovlaštenja Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine; Službene novine Federacije BiH, broj. 25/86.

pravosudnih delegacija na području Federacije BiH, o čemu odluku donosi direktor SP FBiH.⁴¹

U cilju postizanja što adekvatnijeg sigurnosnog ambijenta u pravosuđu, SP FBiH uspostavila je *Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji SP FBiH*, Jedinicu za sigurnost i zaštitu koja se bavi isključivo pitanjima sigurnosti i zaštite NPF.⁴²

Prema evidentiranim prijetnjama ili napadima na NPF u Federaciji BiH, a prema podacima sa kojima raspolaže Sudska policija u Federaciji BiH u periodu od 2014. do 2021. godine, ukupan broj upućenih prijetnji ili napada je 158, te su u 111 slučajeva pružene mjere zaštite NPF.⁴³ Evidentirane prijetnje ili napadi na NPF u Federaciji BiH u navedenom periodu po vrsti su bile sljedeće:

- verbalne prijetnje;
- verbalna neprimjerena komunikacija;
- fizički napad;
- pokušaj fizičkog napada;
- pismo prijetećeg sadržaja;
- pismo sa neprimjerenim sadržajem;
- oštećenje imovine;
- ugrožavanje sigurnosti upotrebom vatrenog oružja;
- pritisak na rad NPF putem medija.⁴⁴

Broj upućenih prijetnji, te pruženih mjera zaštite po godinama naveden je u tabeli 1.

---

⁴¹ Zakon o sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine; Službene novine Federacije BiH, broj 77/20 od 23.10.2020.

⁴² Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije; Službene novine FBiH, broj 7/21

⁴³ Informacija Sudske policije u Federaciji BiH broj Sp-01-05-01-232-1/22 od 07.02.2022. godine dostavljena Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH

⁴⁴ Zakon o sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine; Službene novine Federacije BiH, broj 77/20 od 23.10.2020.

Godina prijetnje ili napada na NPF	Broj upućenih prijetnji ili napada na NPF	Pružene mjere zaštite NPF	
		DA	NE
2014.	23	15	8
2015.	27	18	9
2016.	18	12	6
2017.	23	17	6
2018.	16	12	4
2019.	16	13	3
2020.	17	10	7
2021.	18	14	4

Tabela 1. Pregled upućenih prijetnji NPF i postupanja po istim⁴⁵

Gledajući broj upućenih prijetnji NPF u Federaciji BiH te postupanja Sudske policije u FBiH po istim može se zaključiti da u proteklih nekoliko godina postoji određeni kontinuitet po pitanju broja upućenih prijetnji, a što se može i vidjeti na grafičkom prikazu, grafik 1.

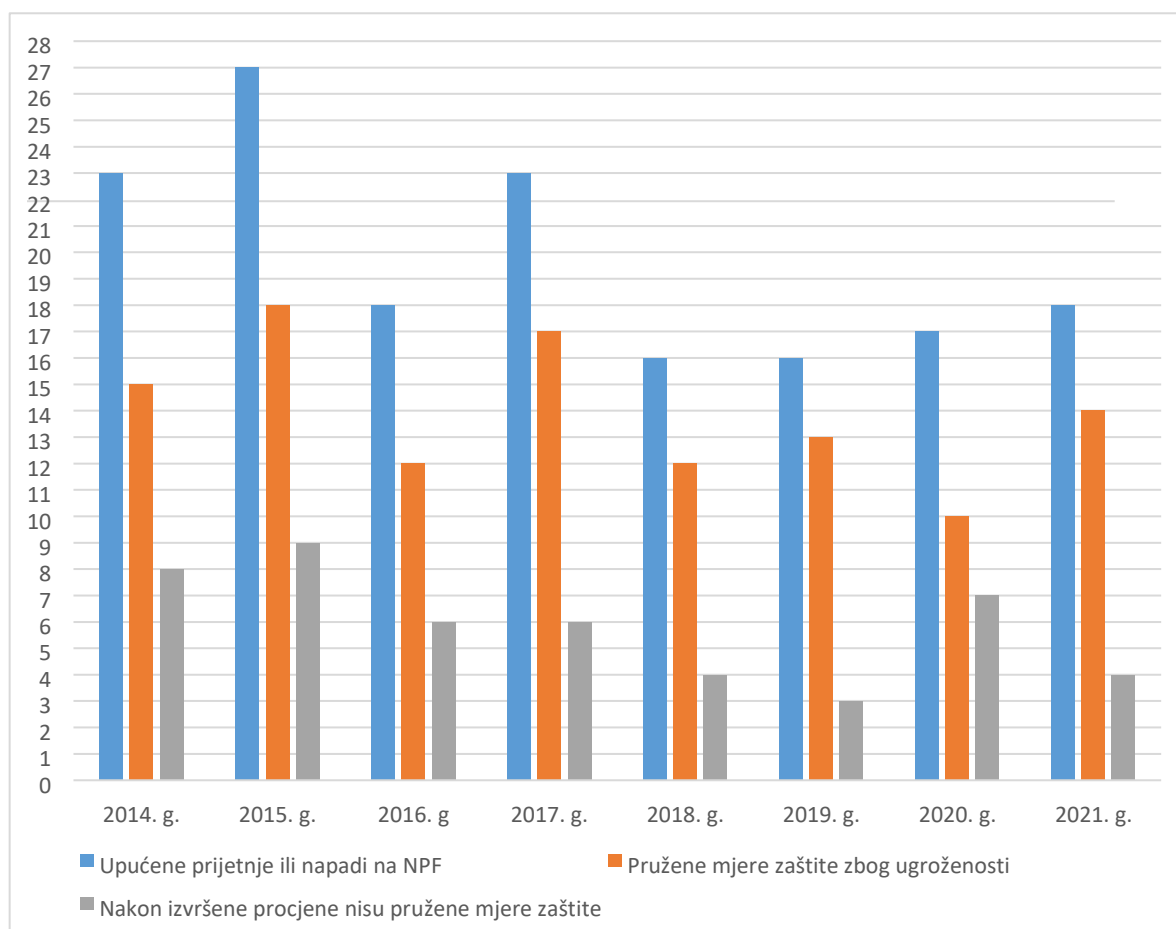
Također, može se zaključiti da gledajući broj postupanja po upućenim prijetnjama, odnosno broj pruženih mjera zaštite da se u protekle četiri godine broj postupanja u odnosu na broj prijetnji znatno približio, a što ranije nije bio slučaj. Ovo nam govori da je u posljednje vrijeme prije svega došlo do povećanja svijesti o značaju sigurnosti pravosuđa, što je posebno evidentno kod NPF, kao i da su u sve manjem broju evidentne neprimjerene

⁴⁵ Informacija Sudske policije u Federaciji BiH broj Sp-01-05-01-232-1/22 od 07.02.2022. godine dostavljena Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH

komunikacije već se radi o upućenim prijetnjama koje su ozbiljne i po kojim je potrebno postupiti.

Grafikon 1. Pregled upućenih prijetnji NPF u Federaciji BiH i postupanja po istim⁴⁶

⁴⁶ Informacija Sudske policije u Federaciji BiH broj Sp-01-05-01-232-1/22 od 07.02.2022. godine dostavljena Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH

3.6. Drugi akteri u krivičnom postupku: saradnja u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na sigurnost nosilaca pravosudnih funkcija

Kada su u pitanju ovlaštenja drugih policijskih agencija u Federaciji BiH, koja se odnose na osiguranje i zaštitu NPF, ista zakonskim rješenjima nisu predviđena, odnosno pitanje sigurnosti i zaštite NPF je isključivo u nadležnosti SP FBiH. Određena bitna pitanja sigurnosti i zaštite NPF, shodno sigurnosnoj procjeni sudske policije u vidu prijedloga mjera osiguranja mogu se u smislu saradnje i koordinacije dalje razmatrati sa nadležnim policijskim agencijama u FBiH.

Na primjer, uključivanje patrola redovne policije i obilaska lokacije po mjestu stanovanja, angažovanje timova kontradiverzione zaštite nadležnih policijskih agencija pri osiguranju stručnih savjetovanja na području FBiH, i drugih vidova saradnje u okviru svojih nadležnosti.

Kao bitan aspekt saradnje, jeste razmjena informacija u slučajevima kada se upućene prijetnje NPF prijave nadležnom policijskom organu, odnosno obavezu istih da prilikom provođenja istrage o svim bitnim saznanjima obavijeste službenike SP FBiH, koji će na osnovu novih saznanja predložiti poduzimanje drugih neophodnih mjera u zavisnosti od konkretnog slučaja. Navedeno također može poslužiti u slučaju donošenja odluke o ukidanju mjera zaštite u slučajevima kada je na osnovu procjene i novih saznanja stepen ugroženosti nizak ili ga nema, te se daljnjim angažovanjem nepotrebno ne izlažu personalni i materijalno-tehnički kapaciteti.

Složeno uređenje BiH, pa tako i Federacije BiH, značajno se odražava na aspekt sigurnosti. Nakon prethodno iznesenih pokazatelja i analiza može se konstatovati da je donošenjem novog *Zakona o sudskoj policiji u FBiH* upotpunjena i uređena oblast provođenja poslova zaštite NPF na području FBiH.

Dakle, navedenim zakonom poslovi pružanja mjera zaštite NPF po mjestu rada, mjestu stanovanja i u pokretu vrše službenici SP FBiH. Ukoliko šticeća osoba osim u FBiH ima mjesto stanovanja i izvan teritorije FBiH, sudska policija će se za pružanje mjera zaštite po mjestu stanovanja obratiti mjesno nadležnoj policijskoj agenciji.

Posmatrano sa profesionalne strane bitno je napomenuti osnovne razloge u odnosu na koje je ova oblast ekonomičnije i operativnije uređena u okvirima SP FBiH, a ne u okvirima FUP-a i kantonalnih MUP-ova, što se pored ostalog, pravda sljedećim:

- SP FBiH je institucija čije postojanje je definirano u Ustavu FBiH, i to u poglavlju Sudska vlast.
- Za upravljanje SP FBiH je odgovoran predsjednik Vrhovnog suda FBiH, a direktor za rukovođenje, iz čega proizilazi da je SP FBiH ustrojena u okvirima sistema nezavisnog i nepristrasnog pravosuđa.
- SP FBiH je centralizirana na nivou FBiH, a njeno operativno djelovanje je omogućeno na teritoriji cijele FBiH, te poslovi i zadaci iz nadležnosti Sudske policije vrše se u okviru osnovnih i unutrašnjih organizacionih jedinica i to djelovanjem ukupno šesnaest organizacionih jedinica.
- Nadležnosti sudske policije, za razliku od širokog spektra poslova organa unutrašnjih poslova, vezane su isključivo za rad pravosudnih institucija, što obuhvata stvaranje sigurnosnog ambijenta u radu pravosudnih institucija i realiziranje naredbi pravosudnih institucija, te pružanje pomoći u provedbi drugih sudskih odluka.

Prethodno izneseni i drugi razlozi mogu biti usmjerenje pravosudnoj zajednici da koordiniranim djelovanjem sa SP FBiH poduzme potrebne mjere i radnje kojima će se stvoriti potrebne pretpostavke i osigurati neophodni personalni i materijalno-tehnički resursi, kao i dodatne edukacije za adekvatno provođenje mjera zaštite sudija i tužilaca. Može se zaključiti da je nakon donošenja novog Zakona o sudskoj policiji u FBiH, SP FBiH servis i produžena ruka u radu pravosudnih institucija FBiH.⁴⁷

---

⁴⁷ Helić V., Artuković K., Grošo Dž., Tunjić M., Sigurnost i pravna zaštita pravosuđa u Bosni i Hercegovini (2014.), Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

4. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE U SUDSKOJ POLICIJI FBIH I VOĐENJU KRIVIČNOG POSTUPKA

4.1. Sudska policija Federacije Bosne i Hercegovine

Sudska policija je samostalni policijski organ, uspostavljena u okviru sistema sudske vlasti u Federaciji, osnovana radi preduzimanja radnji kojim se osigurava uspješno vođenje odgovarajućeg sudskog postupka i stvaranja sigurnosnih uvjeta za rad pravosudnih institucija u Federaciji. Sudski policajci u pravima iz radnog odnosa, zdravstvenog, mirovinskog i invalidskog osiguranja, kao i drugim pravima po osnovu rada, izjednačavaju se sa pravima koja ima policija Federalnog ministarstva unutarnjih poslova. Zakonom o sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine utvrđene su ovlasti, organizacija i sredstva za rad, prava i obveze, radni odnosi i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine glede ostvarivanja naprijed navedenih prava sudskih policajaca ima sve ovlasti koje ima federalni ministar unutarnjih poslova prema policajcima Federalnog ministarstva unutarnjih poslova. Članak 3. Zakona o sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine propisuje:

“Ukupna nacionalna struktura sudske policije u sudovima Federacije odražavat će nacionalnu strukturu stanovništva Federacije, a sudska policija u kantonu - županiji ili na području općinskog suda - nacionalnu strukturu stanovništva u kantonu - županiji, odnosno na području općinskog suda”.

Službenik Sudske policije u smislu ovog zakona je zaposlenik Sudske policije koji je ovlašten da primjenjuje ovlaštenja propisana ovim zakonom i postupa kao ovlaštena službena osoba prema Zakonu o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP) i drugim zakonima. Aktom Sudske policije Federacije Bosne i Hercegovine broj Sp-01-1868/17 od 31.10.2017. godine Ombudsmani za ljudska prava Bosne i Hercegovine su obaviješteni.⁴⁸

---

⁴⁸ Zakon o Sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije BiH, broj 77/20

4.2. Pravni okvir za uspostavljanje i rad Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine

Pored Ustava Federacije BiH iz 1994. godine, glavni zakonodavno–pravni okvir za početak djelovanja Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine jeste prvi *Zakon o sudskoj policiji*⁴⁹ kojim su utvrđena ovlaštenja sudske policije, ustrojstvo i sredstva za rad, prava i obaveze, radni odnosi i druga značajna pitanja. U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine u odjeljku C. sudska vlast Federacije i 2. Opće odredbe o sudovima Federacije, tačnije u Članu 8. stav 1, jasno se govori o osnivanju sudske policije, te prema ovom članu *osnovat će se sudska policija radi pomoći sudovima u Federaciji u: osiguranju informacija, osiguranju prisustva svjedoka, privođenju optuženih osoba, održavanju reda u sudnici i sigurnosti suda te izvršavanju sudskih naloga.*⁵⁰ Novim *Zakonom o sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine*⁵¹ sve manjkavosti ranijeg zakona zbog kojih je djelovanje Sudske policije u Federaciji BiH bilo ograničeno su otklonjene, ovlaštenja su proširena i nadležnosti precizno definisane, što je u mnogo čemu olakšalo djelovanje i rad Sudske policije u Federaciji BiH.

Osim pomenutog Zakona, za rad i organizaciju Sudske policije Federacije BiH relevantni su i drugi zakoni i pravni akti zasnovani na zakonu:

---

⁴⁹ Zakon o sudskoj policiji; Službene novine Federacije BiH, broj 19/96 i 37/04

⁵⁰ Ustav Federacije Bosne i Hercegovine proglašen Odlukom o proglašenju Ustava Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Ustavotvorne skupštine održanoj 30.03.1994. godine.

⁵¹ Zakon o sudskoj policiji; Službene novine Federacije BiH, broj 77/20

- Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20);
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije u Federaciji BiH, broj Su-sp-1273/20 od 28.01.2021.godine;
- Pravilnik o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja Sudske policije u Federaciji BiH (“Službene novine FBiH” broj 25/21);
- Pravilnik o upotrebi sredstava prinude Sudske policije u Federaciji BiH, broj Su-sp45/21 od 26.04.2021. godine;
- Pravilnik o službenoj legitimaciji, znački sudske policije i legitimaciji kadeta Sudske policije u Federaciji BiH, broj Su-sp-44/21 od 19.04.2021. godine;
- Uredba o činovima službenika Sudske policije u Federaciji BiH.⁴

Zakonom o sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine⁵² i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine, broj Su-sp-127-3/21 od 28.01.2021. godine, utvrđena je trenutna unutrašnja organizacija Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine sa 16 osnovnih organizacionih jedinica od kojih 5 u sjedištu Sudske policije Federacije BiH u Sarajevu, 10 osnovnih organizacionih jedinica u svakom od kantona u Federaciji BiH, te Jedinica za specijalističku podršku sa sjedištem u Sarajevu:

1. Kabinet direktora sa sjedištem u Sarajevu

2. Sektor za operativne poslove i koordinaciju sa sjedištem u Sarajevu, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativno dežurstvo i koordinaciju;
- Odsjek za operativne poslove;

3. Sektor za profesionalne standarde i unutrašnju kontrolu sa sjedištem u Sarajevu, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za profesionalne standarde;
- Odsjek za unutrašnju kontrolu;

4. Sektor za pravne, računovodstvene i opće poslove sa sjedištem u Sarajevu, sa

⁵² Zakon o Sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine; Službene novine Federacije BiH, broj 77/20

sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za pravne poslove i radne odnose;
- Odsjek za finansijske i računovodstvene poslove;
- Odsjek za opće poslove;

5. Jedinica za sigurnost i zaštitu sa sjedištem u Sarajevu, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za sigurnosne procjene i podršku;
- Odsjek za zaštitu svjedoka i nositelja pravosudnih funkcija;

6. Jedinica za specijalističku podršku sa sjedištem u Sarajevu, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Tim za specijalne operacije;
- Tim za specijalnu podršku;
- Odsjek za operativno dežurstvo i zaštitu baze;

7. Centar sudske policije u Kantonu Sarajevo sa sjedištem u Sarajevu, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Sarajevu;
- Odsjek za operativno dežurstvo sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Sarajevu;
- Stanica sudske policije Sarajevo I, sa sjedištem u Općinskom sudu u Sarajevu;
- Stanica sudske policije Sarajevo II, sa sjedištem u Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo;

8. Centar sudske policije u Zeničko-dobojskom kantonu sa sjedištem u Zenici, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Zenici;
- Odsjek za operativno dežurstvo sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Zenici;
- Stanica sudske policije Zenica I, sa sjedištem u Općinskom sudu u Zenici;
- Stanica sudske policije Zenica II, sa sjedištem u Kantonalnom tužilaštvu Zeničko-dobojskog kantona;
- Stanica sudske policije Visoko sa sjedištem u Općinskom sudu u Visokom;
- Stanica sudske policije Zavidovići sa sjedištem u Općinskom sudu u Zavidovićima;
- Stanica sudske policije Tešanj sa sjedištem u Općinskom sudu u Tešnju;
- Stanica sudske policije Žepče sa sjedištem u Općinskom sudu u Žepču;

- Stanica sudske policije Kakanj sa sjedištem u Općinskom sudu u Kakanju;

9. Centar sudske policije u Tuzlanskom kantonu sa sjedištem u Tuzli, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Tuzli;
- Odsjek za operativno dežurstvo sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Tuzli;
- Stanica sudske policije Tuzla sa sjedištem u Općinskom sudu u Tuzli;
- Stanica sudske policije Živinice sa sjedištem u Općinskom sudu u Živinicama;
- Stanica sudske policije Gradačac sa sjedištem u Općinskom sudu u Gradačcu;
- Stanica sudske policije Kalesija sa sjedištem u Općinskom sudu u Kalesiji;
- Stanica sudske policije Gračanica sa sjedištem u Općinskom sudu u Gračanici;
- Stanica sudske policije Lukavac sa sjedištem u Općinskom sudu u Lukavcu;
- Stanica sudske policije Banovići sa sjedištem u Općinskom sudu u Banovićima;
- Stanica sudske policije u Srebreniku sa sjedištem u Općinskom sudu u Srebreniku;

10. Centar sudske policije u Unsko-sanskom kantonu sa sjedištem u Bihaću, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Bihaću;
- Odsjek za operativno dežurstvo sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Bihaću;
- Stanica sudske policije Bihać sa sjedištem u Općinskom sudu u Bihaću;
- Stanica sudske policije Velika Kladuša sa sjedištem u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši;
- Stanica sudske policije Cazin sa sjedištem u Općinskom sudu u Cazinu;
- Stanica sudske policije Bosanska Krupa sa sjedištem u Općinskom sudu u Bosanskoj Krupi;
- Stanica sudske policije Sanski Most sa sjedištem u Općinskom sudu u Sanskom Mostu;

11. Centar sudske policije u Srednjobosanskom kantonu sa sjedištem u Novom Travniku, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Novom Travniku;
- Odsjek za operativno dežurstvo sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Novom Travniku;

- Stanica sudske policije Travnik sa sjedištem u Općinskom sudu u Travniku;
- Stanica sudske policije Bugojno sa sjedištem u Općinskom sudu u Bugojnu;
- Stanica sudske policije Kiseljak sa sjedištem u Općinskom sudu u Kiseljaku;
- Stanica sudske policije Jajce sa sjedištem u Općinskom sudu u Jajcu;

12. Centar sudske policije u Hercegovačko-neretvanskom kantonu sa sjedištem u Mostaru, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Mostaru;
- Odsjek za operativno dežurstvo sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Mostaru;
- Stanica sudske policije Mostar sa sjedištem u Općinskom sudu u Mostaru;
- Stanica sudske policije Konjic sa sjedištem u Općinskom sudu u Konjicu;
- Stanica sudske policije Čapljina sa sjedištem u Općinskom sudu u Čapljini;
- Stanica sudske policije Čitluk sa sjedištem u Općinskom sudu u Čitluku;

13. Centar sudske policije u Zapadnohercegovačkom kantonu sa sjedištem u Širokom Brijegu, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Općinskom sudu u Širokom Brijegu;
- Stanica sudske policije Ljubuški sa sjedištem u Općinskom sudu u Ljubuškom;

14. Centar sudske policije u Kantonu 10 sa sjedištem u Livnu

15. Centar sudske policije u Posavskom kantonu sa sjedištem u Odžaku, sa sljedećim unutrašnjim organizacionim jedinicama:

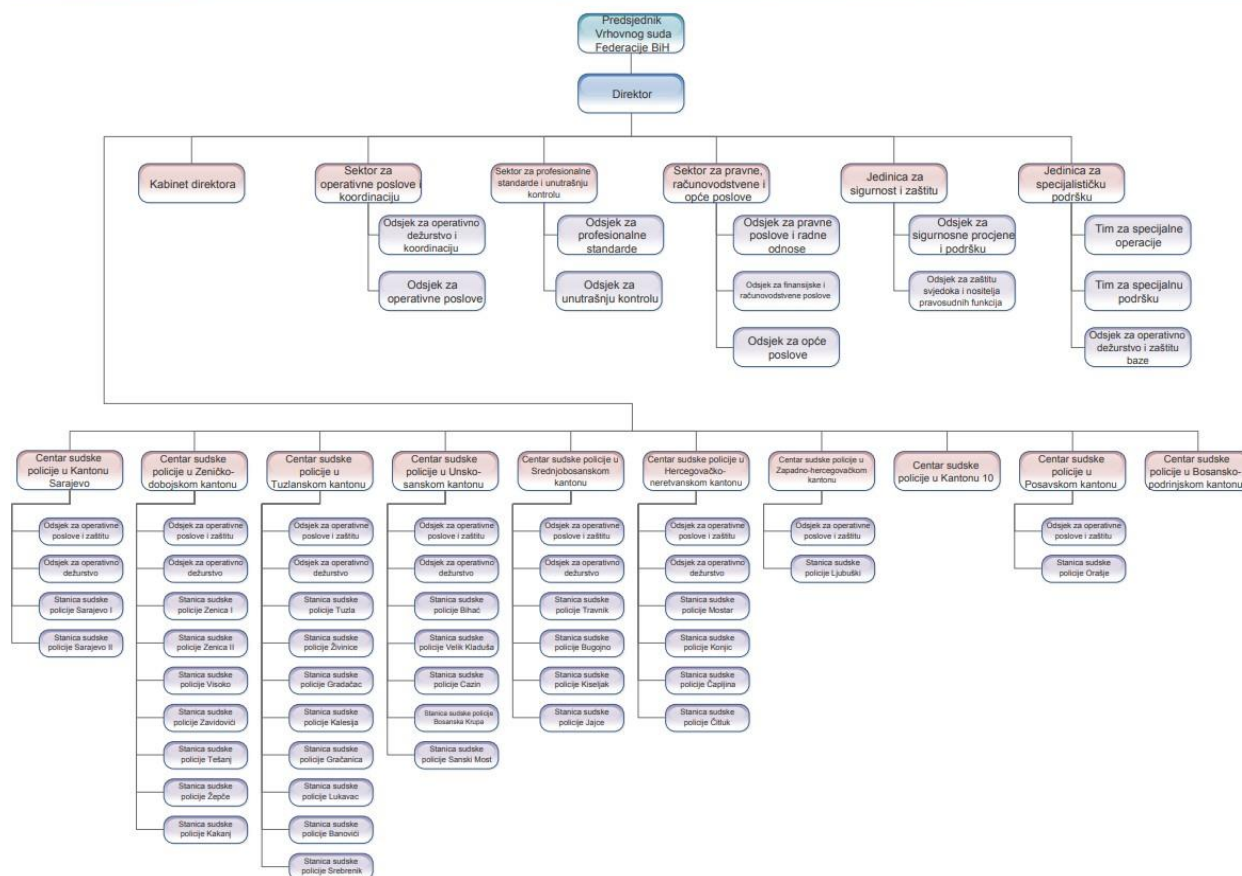
- Odsjek za operativne poslove i zaštitu sa sjedištem u Kantonalnom sudu u Odžaku;
- Stanica sudske policije Orašje sa sjedištem u Općinskom sudu u Orašju;

16. Centar sudske policije u Bosansko-podrinjskom kantonu sa sjedištem u Goraždu.⁵³

---

⁵³ <https://sudpol-fbih.pravosudje.ba/vstvfo/B/257/kategorije-vijesti/111114/111120/111161> (pristupljeno 11.06.2023. godine)

Organizaciona struktura

Sudska policija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Tabela 2. Organizaciona struktura Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine ⁵⁴

U okviru svoje nadležnosti Sudska policija obavlja sljedeće poslove: osiguranje informacija, prinudno dovođenje svjedoka i vještaka, prinudno dovođenje i sprovođenje osumnjičenih, optuženih i osuđenih osoba, sprovođenje osuđenih osoba u ustanovu za izvršenje krivičnih sankcija, sprovođenje izvršenja sudskih odluka, obezbjeđuje sudske i tužilačke zgrade, obezbjeđuje sudije i druge radnike suda i održava red u sudnici i drugim sudskim prostorijama za vrijeme i tijekom suđenja. *Zakonom o sudskoj policiji Republike Srpske*⁵⁵ uređena je nadležnost, organizacija, djelokrug rada i ovlasti sudske policije, dužnosti i prava, posebne dužnosti i prava iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Sudske policije. Sudska policija Republike Srpske poslove i zadatke iz svoje nadležnosti izvršava za: Vrhovni sud Republike Srpske, okružne sudove Republike Srpske, osnovne sudove Republike Srpske, Viši privredni sud Republike Srpske i okružne privredne sudove Republike Srpske. Temeljem zaključenog sporazuma o suradnji između predsjednika Vrhovnog suda Republike Srpske i glavnog Republičkog tužioca Republike Srpske, Sudska

⁵⁴ <https://portalfo2.pravosudje.ba/vstvfo-api/vijest/download/74591> (pristupljeno 11.06.2023. godine)

⁵⁵ Zakon o sudskoj policiji Republike Srpske, Službeni glasnik Republike Srpske, br. 98/11 i 57/16.

policija Republike Srpske obavlja poslove i zadatke za: Republičko tužilaštvo Republike Srpske i okružna tužilaštva Republike Srpske. Članak 3. stav 2. Zakona o sudskoj policiji Republike Srpske propisuje da *sastav zaposlenih u Sudskoj policiji treba okvirno da odražava nacionalni sastav u skladu s Ustavom Republike Srpske.*

Aktom Sudske policije Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: SU/Sp-553/17 od 27-10. 2017. godine Ombudsmanima za ljudska prava Bosne i Hercegovine dostavljene su sljedeće informacije o strukturi kadrova prema *Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta*⁵⁶ na dan 30. septembar 2022. godine:

	Policijskih službenika	Državnih službenika	Namještenika	Ukupno
Sistematizirano	248	-	7	255
Popunjeno	218	-	1	219
Sa VSS nije popunjeno	1	-	-	1

Sjedište Sudske policije je u Sarajevu.

UPRAVLJANJE	RUKOVOĐENJE
Predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, odgovoran je za upravljanje Sudskom policijom.	Sudskom policijom rukovodi direktor Sudske policije (u daljem tekstu: direktor), koji za svoj rad odgovara predsjedniku Vrhovnog suda.
(Dužnosti predsjednika Vrhovnog suda) U upravljanju Sudskom policijom predsjednik Vrhovnog suda ima sljedeće dužnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. nadzire rad Sudske policije; 2. raspoređuje i razrješava direktora i odlučuje o pravima i obavezama iz radnih odnosa za direktora; 3. donosi pravilnike, uputstva, procedure, instrukcije i naredbe iz nadležnosti Sudske policije; 4. donosi uputstva za pravosudne institucije i Sudsku policiju u pitanjima iz nadležnosti Sudske policije; 5. uspostavlja Odbor sudske policije Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Odbor sudske policije); 6. daje saglasnost na budžetske zahtjeve Sudske policije; 7. daje saglasnosti na odluke direktora u skladu sa ovim zakonom; 8. vršiti i druge poslove u cilju efikasnog rada Sudske policije. 	Direktoru u rukovođenju Sudskom policijom pomažu pomoćnici direktora, koji za svoj rad odgovaraju direktoru. (Dužnosti direktora) Direktor obavlja sljedeće poslove: <ol style="list-style-type: none"> 1. nadgleda, usmjerava i koordinira aktivnosti organizacionih jedinica Sudske policije; 2. priprema i predsjedniku Vrhovnog suda predlaže donošenje podzakonskih propisa vezanih za rad Sudske policije; 3. odlučuje o popuni upražnjenih radnih mjesta, pravima, obavezama i odgovornostima službenika Sudske policije, državnih službenika i namještenika, u skladu sa ovim zakonom i drugim federalnim zakonima; 4. saraduje sa pravosudnim institucijama i drugim organima i organizacijama u pitanjima iz nadležnosti Sudske policije; 5. priprema prijedloge budžetskih zahtjeva za finansijska i druga sredstva za rad Sudske policije, donosi odluke za raspored odobrenih finansijskih i materijalnih sredstava kojima se finansira rad Sudske policije i priprema izvještaje i preporuke u vezi sa budžetom;

⁵⁶ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta

6. **planira** i izvršava obaveze u vezi sa platama i naknadama zaposlenih, doprinosima poslodavca i ostalim doprinosima, troškovima za robe, usluge i nabavke sredstava za redovan rad u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima za Sudsku policiju i računovodstvenim politikama korisnika budžeta i trezora Federacije i odobrava isplatu finansijskih sredstava u okviru odobrenih sredstava dodijeljenih Sudskoj policiji;
7. **osigurava** planiranje i realizaciju zajedničkih aktivnosti sa drugim sigurnosnim agencijama i policijskim organima u Bosni i Hercegovini;
8. **na zahtjev predsjednika** Vrhovnog suda ili na vlastitu inicijativu priprema programe, informacije, analize i druge materijale iz djelokruga Sudske policije;
9. **redovno izvještava** predsjednika Vrhovnog suda o radu i preduzetim aktivnostima Sudske policije;
10. **u skladu sa potrebama i zahtjevima informiše** javnost o radu i aktivnostima Sudske policije;
11. **vrši** i druge poslove predviđene ovim zakonom i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ili vrši druge poslove određene od strane predsjednika Vrhovnog suda.

Tabela 3. Organizacija Sudske policije FBiH sa aspekta upravljanja i rukovođenja i učestvovanja u vođenju krivičnog postupka i njihovim funkcijama

Pomoćnici direktora vrše dužnosti utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i koje im povjeri direktor. Direktor određuje jednog od pomoćnika direktora koji ga zamjenjuje u njegovom odsustvu ili privremenoj spriječenosti da obavlja dužnosti direktora.

Prava i obaveze u upravljanju i učestvovanju u vođenju krivičnog postupka su definisana Zakonom.

Federalni propisi koji se odnose na prava i obaveze u rukovođenju federalnim organom uprave, shodno se primjenjuju na prava i obaveze predsjednika Vrhovnog suda i direktora u pogledu upravljanja i rukovođenja Sudskom policijom. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji na prijedlog direktora donosi predsjednik Vrhovnog suda uz saglasnost Vlade.

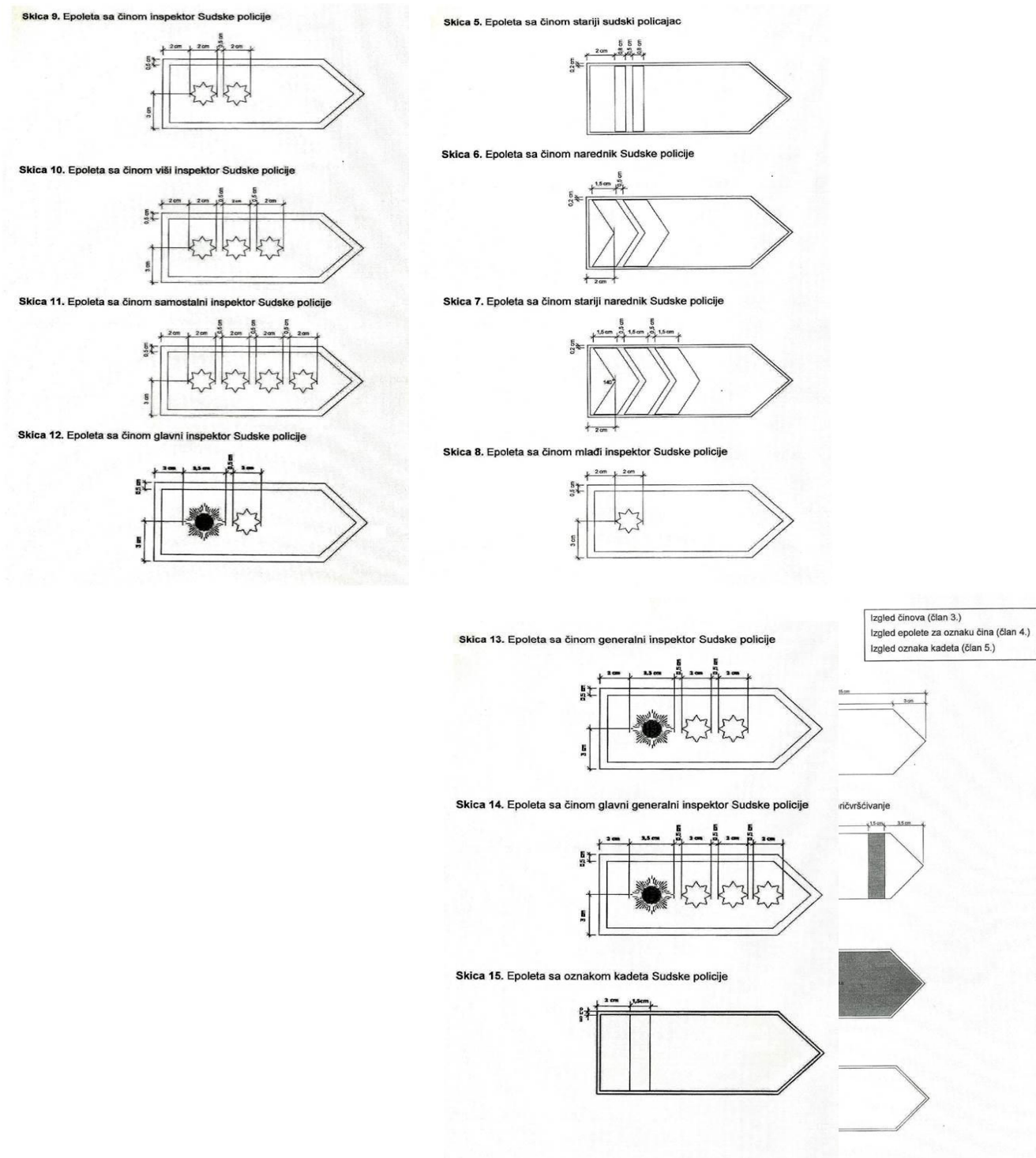
Pored dužnosti i ovlaštenja propisanih ZKP-om i drugim procesnim zakonima, radi izvršenja poslova koji proizilaze iz zakona o sudskoj policiji i pravilnika o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja službenik Sudske policije ima sljedeća ovlaštenja:

- provjera i utvrđivanje identiteta osoba;
- obavljanje razgovora;
- izdavanje upozorenja i naredbi;
- privođenje;
- privremeno ograničenje slobode kretanja;
- potraga za osobama i stvarima;

- privremeno oduzimanje predmeta;
- privremeno korištenje tuđih vozila i komunikacijskih sredstava;
- ulazak u tuđi stan i druge prostorije;
- pretres osoba, stana i drugih prostorija, stvari i prijevoznih sredstava;
- pregled osoba, stana i drugih prostorija, stvari i prijevoznih sredstava;
- upotreba sredstava prinude;
- audio i video snimanje na javnim mjestima;
- obrada osobnih podataka i vođenje evidencija;
- postupanje sa tajnim podacima i vođenje evidencija.⁵⁷

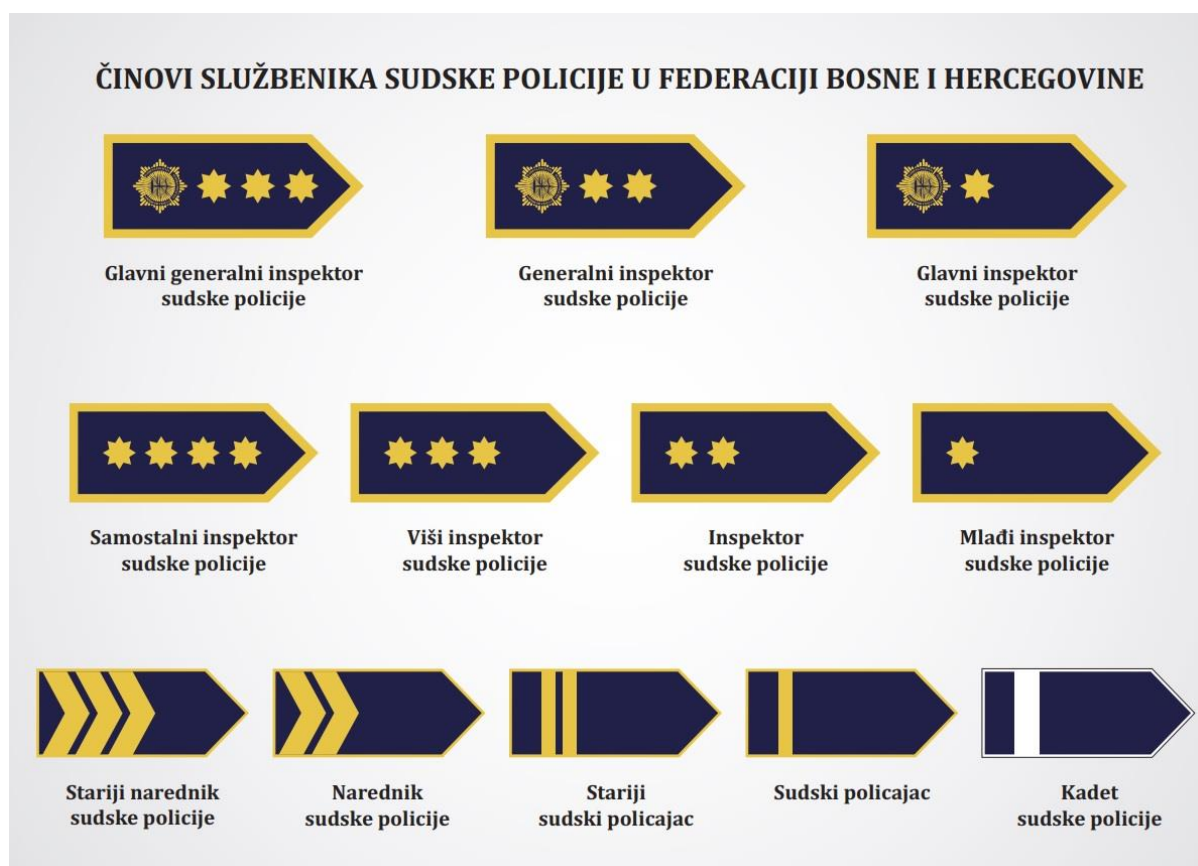
---

⁵⁷ Pravilnik o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja Sudske policije u Federaciji BiH („Službene novine FBiH 25/21“)

Slika 1. Zakonom predviđeni činovi i obilježja u sistemu upravljanja i rukovođenja sudskom policijom FBiH ⁵⁸

⁵⁸ Službene novine Federacije BiH; broj 77/20; Uredba o Činovima službenika sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine

Slika 2. Čin službenika Sudske policije u FBiH ⁵⁹

Poslove u Sudskoj policiji obavljaju službenici Sudske policije, državni službenici i namještenici. Nacionalna zastupljenost zaposlenih u Sudskoj policiji odražava nacionalnu strukturu stanovništva Federacije prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini. Službenik Sudske policije u pravima iz radnog odnosa, zdravstvenog, penzijskog - invalidskog, kao i drugim pravima po osnovu rada, a koja nisu propisana ovim Zakonom, se izjednačava sa pravima koja ima policijski službenik Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova/Federalnog ministarstva unutarnjih poslova.

Na radne odnose državnih službenika i namještenika zaposlenih u Sudskoj policiji primjenjuju se federalni propisi kojim se uređuje radni odnos državnih službenika i namještenika u Federaciji, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

⁵⁹ Službene novine Federacije BiH, broj 89/20 i 01/21; Uredba o činovima službenika Sudske policije u Federaciji BiH

4. EMPIRIJSKI DIO/ ISTRAŽIVANJE I ANALIZA REZULTATA

4.1. Metodologija i uzorak

Za potrebe ovog rada izvršeno je istraživanje na uzorku od 306 ispitanika koji su uposleni direktno, ili su indirektno povezani sa strukturama rada u Sudskoj policiji FBiH, menadžera u kojem su podjednako zastupljene sve strukture u smislu godina, obrazovanja, spola i drugih bitnih odrednica koje čine grupu različitom.

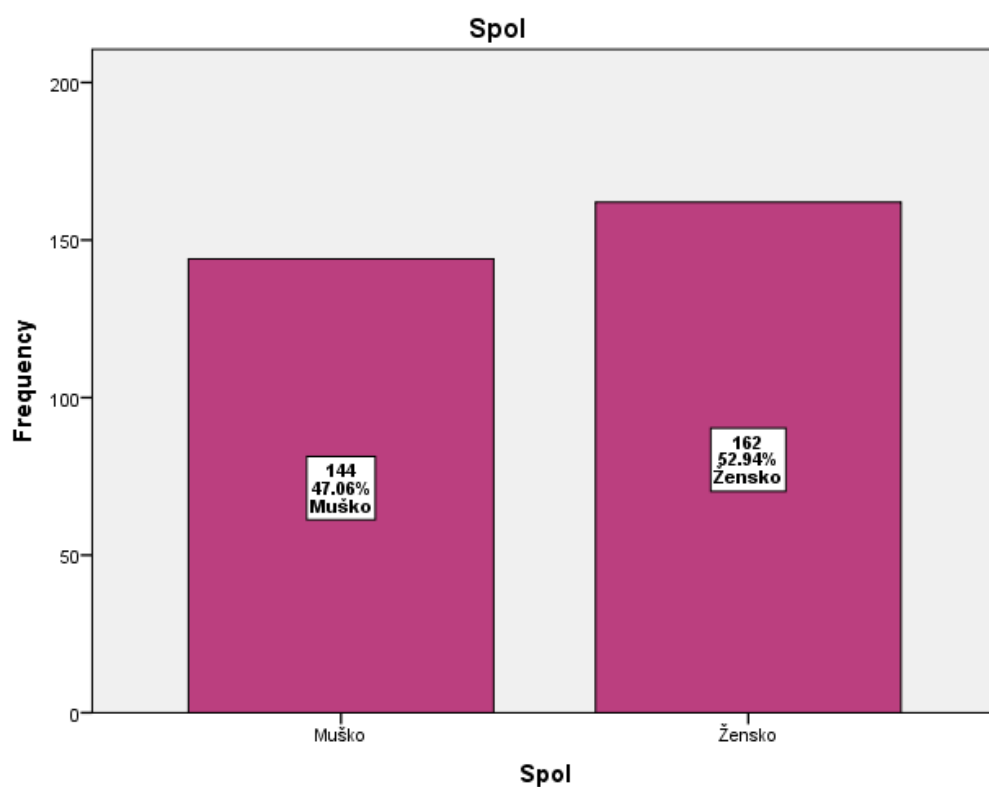
4.2. Rezultati

Uzorak koji čine 306 ispitanika koji su zaposleni u nekim od ureda ili struktura u Sudskoj policiji FBiH pokazuje da u uzorku ima 52.9% ispitanica ženskog spola, te 47.1% ispitanika muškog spola. Grafički prikaz strukture odgovora predstavljen je na sljedećem grafičkom prikazu.

Tabela 4. Spol ispitanika

Spol		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Muško	144	47.1	47.1	47.1
	Žensko	162	52.9	52.9	100.0
	Total	306	100.0	100.0	

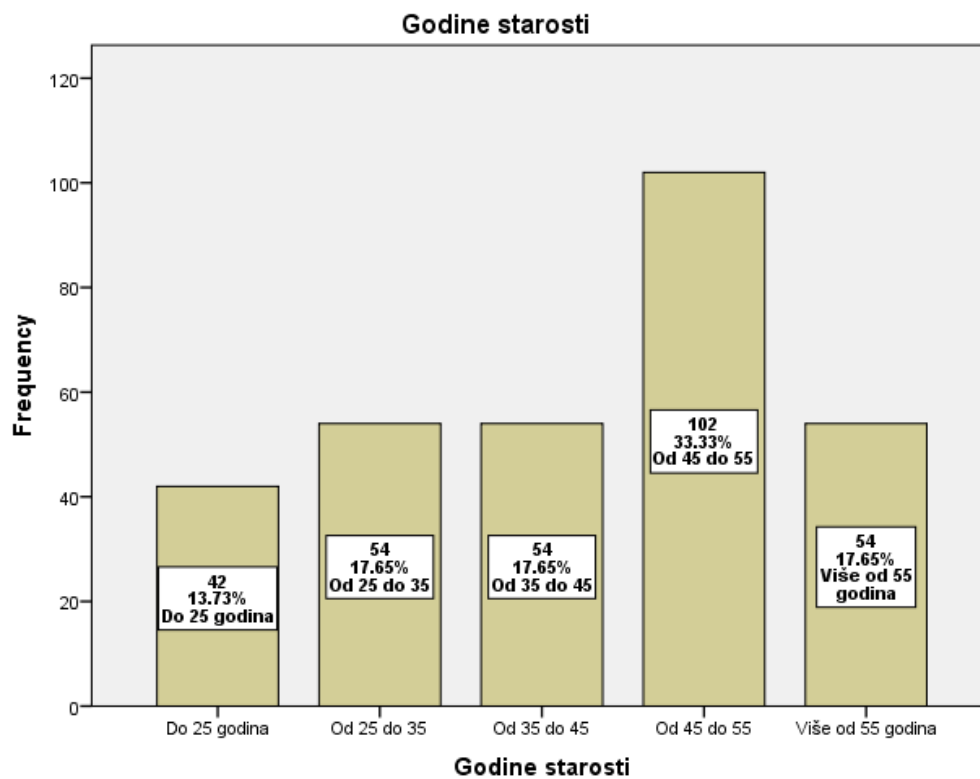
Grafikon 2. Spol ispitanika

Tabela 5. Starosna struktura

Godine starosti					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Do 25 godina	42	13.7	13.7	13.7
	Od 25 do 35	54	17.6	17.6	31.4
	Od 35 do 45	54	17.6	17.6	49.0
	Od 45 do 55	102	33.3	33.3	82.4
	Više od 55 godina	54	17.6	17.6	100.0
	Total	306	100.0	100.0	

Kada je u pitanju starosna struktura može se zaključiti da je ovaj segment reprezentativnosti uzorka zadovoljen. Naime, u uzorku ima najviše ispitanika između 44 i 55 godina starosti (33.3%), zatim tri grupe imaju po 17.6% ispitanika i to između 25 i 35, između 35 i 45 i više od 55 godina starosti, dok je 13.7% ispitanika mlađih od 25 godina. Grafički prikaz strukture odgovora predstavljen je na sljedećem grafičkom prikazu.

Grafikon 3. Starosna struktura

Prema rezultatima analize stručne spreme, najviše je ispitanika sa VSS, 45,1%, zatim 37,3% ispitanika sa SSS, a najmanje ispitanika ima diplomu magistra ili doktora nauka. Grafički prikaz strukture odgovora pokazan je na sljedećem grafičkom prikazu.

Tabela 6. Stručna sprema

Stručna sprema					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	SSS	114	37.3	37.3	37.3
	VSS	138	45.1	45.1	82.4
	Mr ili Dr	54	17.6	17.6	100.0
	Total	306	100.0	100.0	

Grafikon 4. Stručna sprema

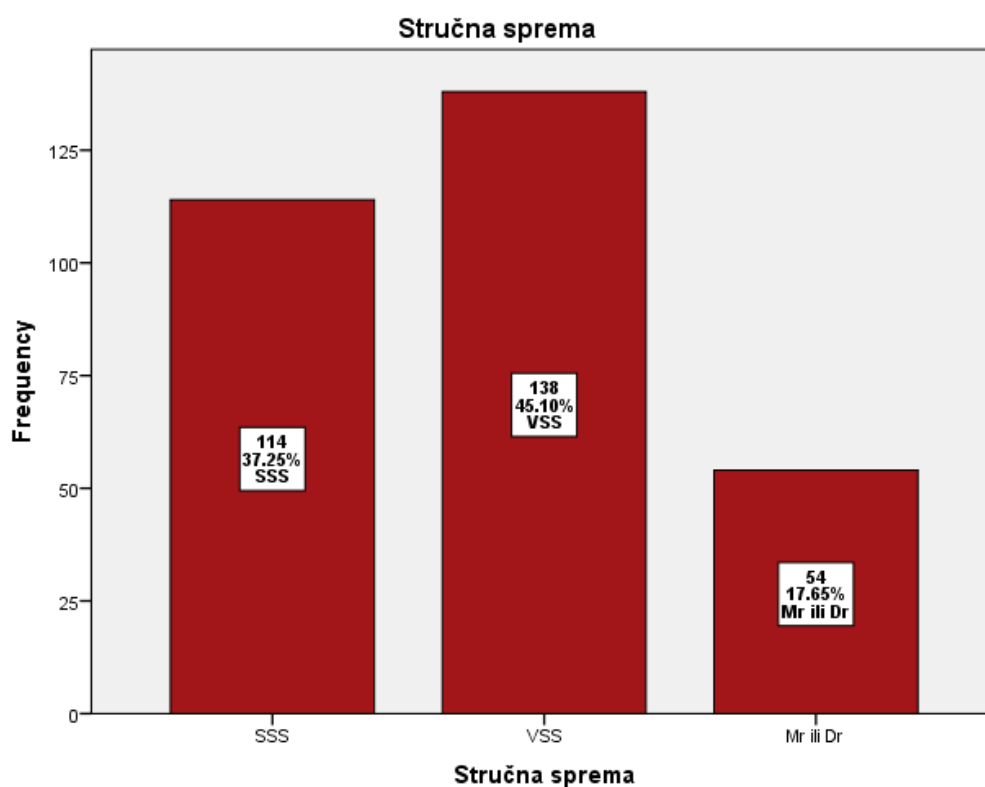
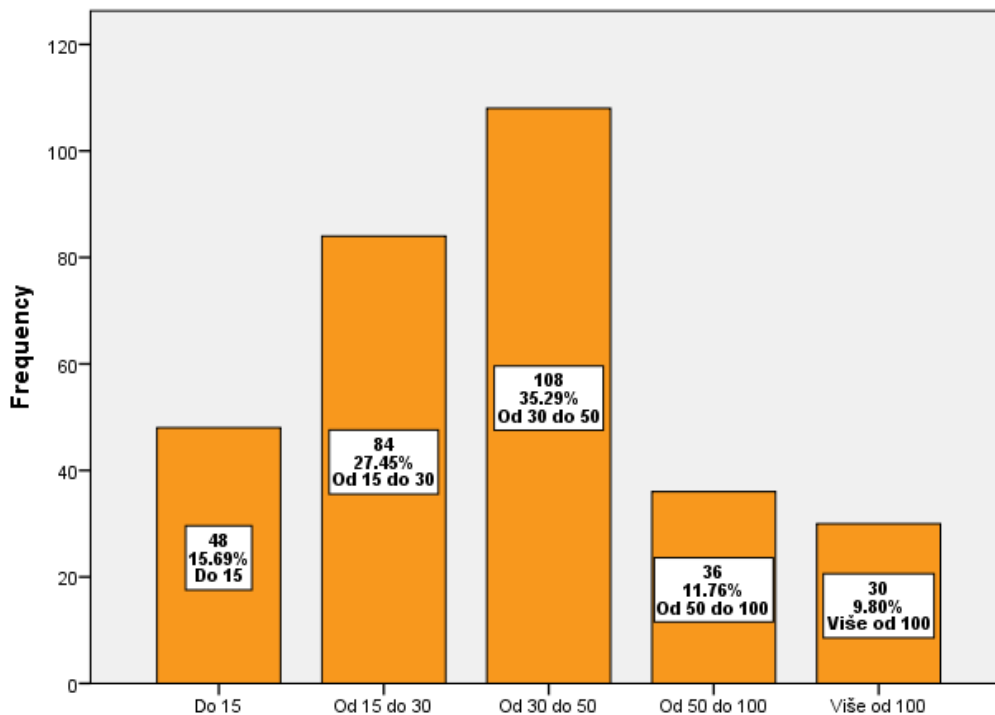

Tabela 7. Veličina ureda/ sektora

Vaš ured- broji radnika		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Do 15	48	15.7	15.7	15.7
	Od 15 do 30	84	27.5	27.5	43.1
	Od 30 do 50	108	35.3	35.3	78.4
	Od 50 do 100	36	11.8	11.8	90.2
	Više od 100	30	9.8	9.8	100.0
	Total	306	100.0	100.0	

Demografska analiza obuhvata i analizu veličina sektora/ ureda u kojem obavljaju dužnost određena grupa ispitanika, pa se tako može zaključiti da je najveći broj ispitanika u sektorima koji zapošljavaju između 30 i 50 zaposlenih, 35,3%, zatim onih od 15 do 30 zaposlenih, 27,5%, do 15 zaposlenih 15,7%, dok je najmanje ispitanika koji rade u sektorima koji imaju između 50 i 100 zaposlenih, 11,8% i 9,8% onih koji rade u sektorima koje imaju više od 100 zaposlenih. Grafički prikaz strukture odgovora je na grafikonu koji slijedi.

Grafikon 5. Veličina sigurnosnog sektora po broju uposlenika

Naredni dio rada posvećen je analizi stavova ispitanika po pitanju odnosa sektora sa drugim sigurnosnim agencijama te kod upravljanja i rukovođenja u Sudskoj policiji FBiH. Također, ispitano je njihovo zadovoljstvo uslovima rada, napredovanjem, materijalnim i nematerijalnim nagrađivanjem. Ispitanicima je postavljeno 36 pitanja, koja su odgovorila prema skali od 1 do 6, gdje 1 predstavlja najmanji stepen slaganja, a 6 najveći. Zbog prevelikog broja tvrdnji, njih 36 je svrstano u 7 narednih tabela.

Tabela 8. Stavovi ispitanika – 1. dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Osjećam da mi je plaćen priličan iznos za posao koji obavljam.	306	2.00	6.00	3.4706	1.99875
Zaista je premalo šansi za napredovanje na mom poslu.	306	1.00	6.00	3.3922	1.12343
Moj nadzornik je prilično kompetentan u obavljanju svog posla i ne mari za Win-Win.	306	2.00	6.00	3.4510	1.93697
Nisam zadovoljan beneficijama/materijalnim nagrađivanjem koje dobijam za ostvareno.	306	2.00	6.00	3.7451	1.86103
Kad radim dobar posao, dobijam materijalno priznanje za to.	306	1.00	6.00	3.1765	1.13437
Valid N (listwise)	306				

Prema rezultatima analize može se zaključiti da se ispitanici donekle slažu sa tvrdnjama da nisu zadovoljni beneficijama/materijalnim nagrađivanjem koje dobijaju za ostvareno, zatim donekle se slažu da je njihov nadzornik prilično kompetentan u obavljanju posla i ne mari puno za Win – Win metodom. Također, analiza je pokazala da se ispitanici u maloj mjeri slažu sa tvrdnjom da se osjećaju da im je plaćen priličan iznos za posao koji obavljaju, te da zaista imaju premalo šansi za napredovanje na poslu koji obavljaju.

Stavovi ispitanika su podjeljeni po pitanju tvrdnje da kada rade dobar posao za to dobiju materijalno priznanje. Prema rezultatima analize, niti jedan od odgovora u prvoj tabeli nije u tolikoj mjeri uvjerljiv da se sa sigurnošću može tvrditi da je to stav kompletne ispitane skupine zaposlenika.

Tabela 9. Stavovi ispitanika – 2. dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Mnoga naša pravila i postupci otežavaju dobro obavljanje posla.	306	1.00	6.00	3.0196	1.09527
Volim ljude s kojima radim i sa kojima u nadređenom položaju/ brinem se za obostrano zadovoljstvo.	306	2.00	6.00	3.8431	1.82675
Ponekad osjećam da je moj posao besmislen ako brinem za ishod druge strane/ podređenog.	306	1.00	6.00	3.4118	1.37676
Imam dobru komunikaciju sa članovima organizacije, samo ako sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud, zalaganje i ostvarene rezultate u radu.	306	1.00	6.00	3.2549	1.86103
Povišice su previše male i preteško ih je dostići.	306	3.00	6.00	4.1569	1.82675
Valid N (listwise)	306				

Analiza drugog dijela upitnika pokazuje da se ispitanici slažu sa tvrdnjom da su povišice previše male i da je teško doći do nje. Također, ispitanici su se složili sa tvrdnjom da ljude vole s kojima rade i sa kojima brinu se za obostrano zadovoljstvo. Također, ispitanici se u maloj mjeri slažu sa tvrdnjom da se ponekad osjećaju da je njihov posao besmislen ako brinu za ishod druge strane u komunikaciji i obavljanju radnih zadataka. Ostale dvije tvrdnje pokazuju da su stavovi ispitanika podijeljeni, i to po pitanju tvrdnje da imaju dobru komunikaciju sa članovima organizacije, samo ako su svjesni eventualnog materijalnog nagrađivanja za njihov trud, zalaganje i ostvarene rezultate i da mnoga njihova pravila i postupci otežavaju dobro obavljan posao.

Tabela 10. Stavovi ispitanika – 3. dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Oni koji dobro obavljaju dužnosti za interese sektora Sudske policije FBIH imaju prilike da budu unapređeni.	306	1.00	6.00	3.6667	1.36946
Moji nadređeni nisu fer prema meni.	306	1.00	6.00	3.3137	1.19820
Beneficije koje mi dobijamo su poput onih koje dobijaju uposlenici u drugim organizacijama.	306	2.00	6.00	3.9020	1.10892
Nemam osjećaj da tokom komunikacije sa podređenim tražim obostrana rješenja, kao da ista nisu cijenjena.	306	1.00	6.00	3.0392	1.48382
Moji naponi da učinim dobar posao rijetko su blokirani birokratskim procedurama.	306	2.00	6.00	3.7843	1.19530
Valid N (listwise)	306				

U prethodnoj tabeli je vidljivo da se ispitanici slažu oko tri postavljene tvrdnje, u većem ili manjem obimu, pa tako, ispitanici se slažu sa:

- Tvrdnjom da beneficije koje dobiju su poput onih koje dobijaju uposlenici u drugim organizacijama.
- Da njihovi naponi da učine dobar posao rijetko su blokirani birokratskim procedurama, što ih ne sprječava da to urade.
- Da oni koji dobro pregovaraju za interese u Sudskoj policiji FBiH-a u vidu postizanja rezultata i ostvarivanja ciljeva imaju prilike da budu unaprijeđeni.

Dalje, analiza pokazuje da ispitanici imaju podjeljeno mišljenje po pitanju dvije analizirane tvrdnje u prethodnoj tabeli, i to:

- Tvrdnji da njihovi nadređeni nisu fer prema njima.
- Da nemaju osjećaj da tokom pregovora i rješenja na obostrano zadovoljstvo, te njihov ured cijeni išta od urađenog, a što je dobro za Agenciju ili sigurnosni sektor u kojem je lice zaposleno.

Tabela 11. Stavovi ispitanika – 4. dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Shvatio sam da moram da radim još više na mom poslu zbog sebičnosti ljudi s kojima radim.	306	2.00	6.00	3.8235	1.16854
Volim posao koji obavljam, samo jer sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.	306	2.00	6.00	3.6863	1.13062
Ciljevi organizacije mi nisu jasni.	306	1.00	6.00	3.4314	1.36353
Kada pomislim na svoju platu ne osjećam se cijenjeno u svojoj organizaciji.	306	1.00	6.00	3.4706	1.46235
Ljudi napreduju brzo u sektoru gdje sam uposlen, kao i u bilo kojoj drugoj Agenciji.	306	2.00	6.00	4.0000	1.74217
Valid N (listwise)	306				

U Tabeli 8., ispitanici se slažu sa većim djelom postavljenih tvrdnji, u manjem ili većem obliku, pa tako ispitanici se slažu sa sljedećim tvrdnjama:

- Ljudi napreduju brzo u sektoru gdje sam uposlen, kao i u bilo kojoj drugoj Agenciji.
- Shvatio sam da moram da radim još više na mom poslu zbog sebičnosti ljudi s kojima radim.
- Volim posao koji obavljam, samo jer sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.

Dalja analiza pokazuje da se sa dvije postavljene varijable ispitanici slažu, ali u maloj mjeri, i to sa sljedeće varijable:

- Kada pomislim na svoju platu ne osjećam se cijenjeno u svojoj organizaciji.
- Ciljevi organizacije mi nisu jasni.

Tabela 12. Stavovi ispitanika – 5. dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Moj šef pokazuje veoma malo interesa u vezi osjećaja zaposlenih.	306	3.00	6.00	4.8039	.84200
Beneficije koje imam su prihvatljive.	306	1.00	6.00	3.9216	1.32828
Postoji jako malo nagrađivanja za zaposlenike u mojoj organizaciji.	306	2.00	6.00	4.3922	1.17479
Imam previse zaduženja i ciljeva pregovora koji su orjntiranui na vlastitu dobit.	306	2.00	6.00	4.2353	1.96336
Uživam i maksimalno se zalažem u toku pregovora, samo ako sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.	306	3.00	6.00	4.7451	1.81405
Valid N (listwise)	306				

Analiza podataka pokazuje da se ispitanici u velikoj mjeri slažu sa tvrdnjama da njihov šef pokazuje veoma malo interesa u vezi osjećaja zaposlenih, prosječna vrijednost po ovoj tvrdnji iznosi 4.8.

Zatim, ispitanici se u velikoj mjeri slažu sa tvrdnjom da uživaju i maksimalno se zalažu u toku pregovora, samo u slučaju da su svjesni eventualnog materijalnog nagrađivanja. za njihov trud i zalaganje, uz prosječnu ocjenu 4.74. Također, ispitanici se slažu i sa tvrdnjama da postoji jako malo nagrađivanja zaposlenih u organizaciji u kojoj rade, gdje prosječan odgovor iznosi 4.39. Ispitanci se slažu i sa tvrdnjom da ima previše zaduženja i ciljeva pregovaranja koji su orjentisani na dobrobit sektora u kojoj su zaposleni, i u ovom slučaju prosječna vrijednost odgovora je iznad 4. Na kraju, ispitanici se slažu sa tvrdnjom da beneficije koje imaju su prihvatljive.

Tabela 13. Stavovi ispitanika – 6 dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Često osjećam da nisam upućen u to šta se događa u organizaciji.	306	1.00	5.00	2.5490	1.91574
Osjećam se ponosno dok radim svoj posao, samo ako sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.	306	1.00	5.00	2.9020	1.22683
Osjećam se zadovoljno zbog potencijalnog rasta plate.	306	4.00	6.00	5.2941	1.57125
Postoje beneficije koje ne dobijamo, a trebali bi dobijati.	306	2.00	6.00	4.2353	1.02279
Volim svog šefa jer cijeni etički pristup u pregovorima i Win- Win rješenja, a posebno jer sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.	306	1.00	6.00	3.4118	1.30336
Valid N (listwise)	306				

Ispitanici se u velikoj mjeri slažu sa tvrdnjom da se osjećaju zadovoljno zbog potencijalnog rasta plate, uz prosječnu vrijednost odgovora koji iznosi 5,2941, koji je i najveće ocijenjena tvrdnja od svih analiziranih do sada.

Također, ispitanici se slažu sa tvrdnjom da postoje beneficije koje ne dobiju, a trebali bi, prosječna ocjena po ovoj tvrdnji iznosi 4,2353. Ispitanici se u maloj mjeri slažu da vole svog šefa, jer cijeni etički pristup u pregovorima i Win-Win rješenja, a posebno jer su svjesni eventualnog materijalnog nagrađivanja za njihov trud i zalaganje.

Dalje analizirane tvrdnje čija vrijednost odgovora iznosi ispod 3 pokazuju da se ispitanici ne slažu sa spomenutima, a to su:

- Osjećam se ponosno dok radim svoj posao, samo ako sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.
- Osjećam se ponosno dok radim svoj posao, samo ako sam svjestan eventualnog materijalnog nagrađivanja za moj trud i zalaganje.

Tabela 14. Stavovi ispitanika – 7 dio

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Zatrpan sam sa mnogo papirologije koja utiče na moju pregovaračku slobodu i mogućnosti.	306	1.00	6.00	3.1176	1.59483
Ne osjećam da su moji napori adekvatno nagrađeni.	306	2.00	6.00	4.0980	1.21069
Zadovoljan sam sa šansama za potencijalnu promociju Win-Win rješenja u svim aspektima.	306	1.00	6.00	3.1961	1.23903
Postoji mnogo nesuglasica na mom poslu ako gledam i promićem vrijednosti obostrane dobiti.	306	1.00	6.00	3.2745	1.20782
Moj posao je posao za uživanje.	306	1.00	6.00	3.7059	1.61502
Radna zaduženja mi nisu u potpunosti jasna.	306	1.00	6.00	2.5686	1.14385
Valid N (listwise)	306				

Posljednja tabela prvog dijela analize pokazuje da se ispitanici slažu sa tvrdnjama u dva slučaja, od ukupnih 6, a to su sljedeće tvrdnje:

- Ne osjećam da su moji napori adekvatno nagrađeni.
- Moj posao je posao za uživanje.

Ispitanici imaju podjeljeno mišljenje kada su u pitanju tri od šest navedenih tvrdnji, gdje je prosječan odgovor ispitanika približno 3, a to su sljedeće tvrdnje:

- Zatrpan sam sa mnogo papirologije koja utiče na moju pregovaračku slobodu i mogućnosti.
- Zadovoljan sam sa šansama za potencijalnu promociju Win-Win rješenja u svim aspektima.

Ispitanici se ne slažu samo sa jednom tvrdnjom iz posljednje tabele prvog dijela analize, a to je da radna zaduženja nisu u potpunosti jasna, što pokazuje, da ispitanici razumiju njihove poslovne obaveze.

Naredne tabele pokazuju stavove ispitanika koji su usko vezani za njihovo ponašanje na poslu i kako se osjećaju na istom. Ispitanici su odgovarali na skali od 1 do 5, gdje jedan predstavlja najmanji stepen slaganja sa navedenom tvrdnjom, a 5 najveći. Odgovori ispitanika postavljeni su u 4 tabele radi lakšeg pregleda i analize.

Također, za potrebe potvrđivanja legitimosti samog istraživanja, dostavljen je Zahtjev direktoru Sudske policije (slika Zahtjeva i odgovora na isti u prilogu) s predmetom pristupa informacijama vezanih za trenutni broj uposlenika u Sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovini.

Rezultati su sljedeći:

- U Sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine ukupno je 533 uposlenika, od čega su 512 službenici Sudske policije, četiri su državna službenika i 17 namještenika raspoređenih u osnovne organizacione jedinice;
- Od ukupno 533 uposlenika u Sudskoj policiji, njih 349 su Bošnjaci, 119 Hrvati, 59 Srbi i 6 uposlenika je iz reda ostalih;
- Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije predviđeno je da će poslove iz nadležnosti Sudske policije obavljati ukupno 650 izvršilaca, od čega 593 službenika Sudske policije, 12 državnih službenika i 45 namještenika (za 2021., 2022. i 2023. godinu).

5. Diskusija

Za potrebe ovog rada izvršili smo istraživanje na uzorku 306 ispitanika, menadžera u kojem su podjednako zastupljene sve strukture u smislu godina, obrazovanja, spola i drugih bitnih odrednica koje čine grupu različitom u sudskoj policiji FBiH, te je poslan Zahtjev za pristup informacijama direktoru Sudske policije.

Odgovor na zahtjev je bio da u Sudskoj policiji radi ukupno 533 uposlenika.

Kada je u pitanju starosna struktura može se zaključiti da je ovaj segment reprezentativnosti uzorka zadovoljen. Naime, u uzorku ima najviše ispitanika između 44 i 55 godina starosti, 33.3%, zatim tri grupe imaju po 17.6% ispitanika i to između 25 i 35, između 35 i 45 i više od 55 godina starosti, dok je 13.7% ispitanika mlađih od 25 godina. Prema rezultatima analize stručne spreme, najviše je ispitanika sa VSS (45.1%), zatim 37.3% ispitanika sa SSS, a najmanje ispitanika ima diplomu magistra ili doktora nauka.

Demografska analiza obuhvata i analizu veličina sektora ispitanika, pa se tako može zaključiti da je najveći broj ispitanika u uredima sigurnosnih službi koje zapošljavaju između 30 i 50 zaposlenih (35.3%), zatim onih od 15 do 30 zaposlenih (27.5%), do 15 zaposlenih 15.7%, dok je najmanje ispitanika koje rade u uredima i sektorima koje imaju između 50 i 100 zaposlenih, 11.8% i 9.8% onih koji rade u sektorima koje imaju više od 100 uposlenika.

Naredni dio rada posvećen je analizi stavova ispitanika po pitanju odnosa sektora sigurnosti u kojoj rade prema njima. Također, ispitano je njihovo zadovoljstvo uslovima rada, napredovanjem, materijalnim i nematerijalnim nagrađivanjem. Ispitanicima je postavljeno 36 pitanja, koja su odgovorila prema skali od 1 do 6, gdje 1 predstavlja najmanji stepen slaganja, a 6 najveći. Zbog prevelikog broja tvrdnji, njih 36 je svrstano u 7 tabela, a koje su prikazane ranije u samom (prethodnom) empirijskom dijelu.

Prema rezultatima analize može se zaključiti da se ispitanici donekle slažu sa tvrdnjama da nisu zadovoljni beneficijama/materijalnim nagrađivanjem koje dobijaju za ostvareno, zatim donekle se slažu da je njihov nadređeni prilično kompetentan u obavljanju posla i ne mari puno za Win–Win metodom. Također, analiza je pokazala da se ispitanici u maloj mjeri slažu sa tvrdnjom da se osjećaju da im je plaćen priličan iznos za posao koji obavljaju, te da zaista imaju premalo šansi za napredovanje na poslu koji obavljaju. Stavovi ispitanika su podijeljeni po pitanju tvrdnje da kada rade dobar posao za to dobiju materijalno priznanje. Prema rezultatima analize, niti jedan od odgovora u ranije prikazanoj prvoj tabeli nije u tolikoj mjeri

uvjerljiv da se sa sigurnošću može tvrditi da je to stav kompletne ispitane skupine zaposlenika.

Analiza drugog dijela upitnika pokazuje da se ispitanici slažu sa tvrdnjom da su povišice previše male da je teško doći do nje. Također, ispitanici su se složili sa tvrdnjom da vole ljude s kojima rade i sa kojima pregovaraju/ brinu se za obostrano zadovoljstvo.

Također, ispitanici se u maloj mjeri slažu sa tvrdnjom da se ponekad osjećaju da je njihov posao besmislen ako brinu za ishod druge strane u pregovorima. Ostale dvije tvrdnje pokazuju da su stavovi ispitanika podijeljeni, i to po pitanju tvrdnje da imaju dobru komunikaciju sa članovima organizacije, samo ako su svjesni eventualnog materijalnog nagrađivanja za njihov trud, zalaganje i ostvarene rezultate u pregovorima i da mnoga njihova pravila i postupci otežavaju dobro obavljen posao.

6. ZAKLJUČAK

Na samom kraju, važno je istaknuti da smo dokazali sve naše polazne hipoteze. Funkcija upravljanja i učestvovanja u vođenju krivičnog postupka u Sudskoj policiji FBiH zahtjeva detaljno „pročišćenje“ administrativnih poslova i smanjenje „papirnatog“ posla. Mnoge aktivnosti treba pojednostaviti i maksimalno koristiti informacionu tehnologiju, što je uslov za bržu i kvalitetniju uslugu. Sve zadatke treba integrisati u jedinstveni proces i usmjeriti na strategijsko upravljanje. Na taj način omogućeno je rukovodiocima da u svakom trenutku imaju pregled sadašnjih i potrebnih budućih kompetencija svih zaposlenih, bez obzira na lokaciju. Tako integrisani informacioni djelovi ljudskih resursa postaju mehanizam povezivanja i koordinacije koji osigurava da se sve aktivnosti ljudskih resursa obavljaju na osnovu istih koncepcija i podataka.

Uloga stručnjaka za ljudske resurse u novoj integrisanoj i procesno usmjerenoj funkciji bitno se mijenja. Sve više će postajati savjetnici rukovodilaca, „inženjeri znanja“ i programeri koji će svoje znanje pretvarati u računarske programe i ekspertske sastave za rješavanje problema. Pored specijalističkih znanja struke i računarske tehnike, moraće da poznaju i poslovne procese i funkcionisanje organizacije. Oni će biti ti koji će podsticati, obrazovati, olakšavati prelaz na nove načine rada i pripremati ljudske resurse za budućnost. Više će se usmjeravati na strategijske i razvojne aktivnosti i osiguranje potrebnih znanja i vještina u budućnosti. Imaće značajnu ulogu u kreiranju novih načina motivisanja, rješavanja konflikata, upravljanja stresom, prihvatanja promjena i slično.

To zahtjeva novi stil upravljanja, novu klimu i kulturu i drugačije individualne kompetencije svih. Zadatak stručnjaka za ljudske resurse postaje iznalaženje rješenja i davanje doprinosa za nove i bolje načine rada i obavljanja ukupnih procesa. Značajnu ulogu imaće u koncipiranju i kreiranju „učee organizacije“ u kojoj su svi i učenici i učitelji novih vještina.

Može se zaključiti da radikalne promjene kod upravljanja i rukovođenja u Sudskoj policiji FBiH kao i u bilo kojoj drugoj organizaciji sigurnosnog aparata nije moguće sprovesti bez stalnog učenja i nove uloge zaposlenih, u čemu značajan doprinos mora dati funkcija HRM, koja, da bi druge preoblikovala, mora prvo preoblikovati sebe. Potreba za proširivanjem i produbljanjem naučnih i drugih saznanja o čovjeku, njegovim željama i interesima, njegovim sposobnostima i potencijalima, njegovoj motivaciji i satisfakciji, njegovim ciljevima i očekivanjima, pa samim tim i potreba za daljim razvojem i primjenom znanja iz oblasti upravljanja ljudskim resursima, vremenom će postajati sve veća i u sistemu sigurnosti. Naime, sektor sigurnosti ima uspostavljenu jasnu komandnu odgovornost, te

možnosti uposlenih u obavljanju razgovora, a što je eksplicitna dobrovoljno dogovorena razmjena između ljudi koji žele nešto jedan od drugoga, odnosno složen i dugotrajan proces u kojem dvije strane nastoje postići određeni poslovni sporazum u našem slučaju na obostranu korist. Poslovno pregovaranje izvan vlastite države složenije je od poslovnog pregovaranja koje se vodi između organizacija iz iste države, odnosno unutar državnih granica, jer na taj proces utječu različiti faktori, odnosno posebnosti koje svakako treba uzeti u obzir kako bi poslovno pregovaranje završilo uspješno, a to su komunikacijske i kulturološke razlike. Među pripadnicima različitih kultura različita je verbalna i neverbalna komunikacija, pa ona može utjecati na međunarodno poslovno pregovaranje. U samom procesu pregovaranja kulture se razlikuju prema tome koji im je cilj pregovaranja, prema pregovaračkom stavu, u stilu pregovaranja, vremenskoj dimenziji pregovaranja, korištenju emocija, obliku ugovora i njegovim elementima, donošenju odluke u pregovaračkom timu, te u preuzimanju rizika. Zbog toga je potrebno poznavati te razlike kako bi se izbjegli nesporazumi, prekid pregovaranja i gubitak ugleda pregovarača i organizacije koju predstavlja u poslovnom svijetu.

7. LITERATURA

Knjige:

1. Bahtijarević -Šiber, F.: Menadžment ljudskih potencijala, Golden marketing, Zagreb, 1999.
2. Bajramović, Zlatan (2016) Upravljanje ljudskim resursima sigurnosnog sektora Bosne i Hercegovine, Sarajevo: Fakultet političkih nauka
3. Blanchard, Ken (2010) Rukovođenje na višoj razini, Zagreb: MATE
4. Bogićević Milikić, B.: Menadžment ljudskih resursa, Ekonomski fakultet, Beograd, 2006.
5. Lojić R., Igov D., Kankaraš M. (2011) Upravljanje ljudskim resursima u sistemu odbrane kao predmetno područje menadžmenta ljudskih resursa; Univerzitet odbrane, Vojna akademija, Beograd, Srbija. Vol. 63, br. 2, str. 273-285.
6. Bogićević Milikić M., Menadžment ljudskih resursa (2006.), Ekonomski fakultet Beograd, treće izdanje
7. Helić V., Artuković K., Grošo Dž., Tunjić M., Sigurnost i pravna zaštita pravosuđa u Bosni i Hercegovini (2014.), Sarajevo, Bosna i Hercegovina.
8. Carell, M. R. – Elbert, N. F. – Hatfield, R. D.: Human Resource Management, „Englewood Cliffs“, Prentice Hall, NJ, 2002.
9. Dobrijević, G., Strategija poslovnog pregovaranja u savremenim organizacijama: doktorska disertacija. Beograd: Sveučilište Singidunum, 2009.
10. Dujović, Jagoš (2006) Rukovođenje i upravljanje sistemima sigurnosti, Sarajevo: Fakultet političkih nauka
11. Hercigonja, Z., Poslovni pregovori u interkulturalnom okruženju: komunikacija, kompetencije, barijere, tehnike, strategije, TIVA Tiskara, Varaždin, 2017.
12. Jovanović -Božinov , M. – Kulić, Ž. – Cvetkovski, T.: Menadžment ljudskih resursa, Megatrend univerzitet, Beograd, 2004.
13. Kennedy, G., The new negotiating edge, The behavioral Approach for Results and Relationships, Nicholas Brealey Publishing, London, 2003.
14. Knapp, M. L. i Hall, J. A., Neverbalna komunikacija u ljudskoj interakciji, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2010.

15. Kogan Page, London, 1996. Navarro, J., Sto nam tijelo govori?, Mozaik knjiga, Zagreb, 2010.
16. Tomašević Lišanin, M. (2004). Komunikacija - poslovni proces koji dodaje vrijednost. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 2 (1), 143-158.
17. Lewicki, R. J., Pregovaranje, Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Zagreb, 2009.
18. Pease, A. i Pease, B., Velika škola govora tijela, Mozaik knjiga, Zagreb, 2014.
19. Petković, M. – Janićijević, N. – Bogićević Milikić, B.: Organizacija, CID Ekonomski fakultet, Beograd, 2008.
20. Rijavec, M. i Miljković, D., Neverbalna komunikacija - jezik koji svi govorimo, IEP, Zagreb, 2002.
21. Robbins, P. Stephen and Coulter, Mary (2009) Management, tenth edition, New Jersey: Pearsons Prentice Hall
22. Rouse, M. J. i Rouse, S., Poslovne komunikacije: kulturološki i strateški pristup, Masmmedia, Zagreb, 2005.
23. Sikavica, Pere (2011) Organizacija, Zagreb: Školska knjiga
24. Žitinski, M., Kultura poslovnoga komuniciranja, Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovnik, 2010.

Zakoni i pravilnici:

1. Zakon o Sudskoj policiji Federacije BiH; Službene novine FBiH 77/20.
2. Službeni glasnik; Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine
3. Zakon o unutrašnjim poslovima FBiH, Instrukcije o međusobnom izvještavanju o pojavama u oblasti javne sigurnosti između FMUP-a i MUP-a Kantona o pitanjima koja su od interesa za sigurnost FBiH
4. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine
5. Zakon o policiji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine; Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH, broj 18/2020
6. Zakon o policiji i unutrašnjim poslovima; Službeni glasnik RS, broj 57/2016.
7. Pravilnik o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja Sudske policije u Federaciji BiH; Službene novine FBiH 25/21.
8. Pravilnik o upotrebi sredstava prinude Sudske policije u Federaciji BiH
9. Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom FBiH; Službene novine FBiH 71/14 od 03.09.2014.
10. Lisica D., Bajramović Z., Planiranje u sektoru sigurnosti (2021.); Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.
11. Zakon o graničnoj policiji BiH; Službeni glasnik BiH, broj 50/04, 27/07 i 59/09
12. Pravilnik o načinu vršenja poslova i primjeni ovlaštenja Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine; Službene novine Federacije BiH, broj. 25/86
13. Zakon o sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine; Službene novine Federacije BiH, broj 77/20 od 23.10.2020.
14. Zakon o Sudovima u FBiH; Službene novine FBiH 38/2005, 22/2006, 63/2010, 72/2010, 7/2013, 52/2014 i 85/2021.
15. Ured koordinatora za reformu javne uprave (2005): Funkcionalna analiza sektora pravosuđa u BiH, finansirana od strane Evropske komisije
16. Zakon o krivičnom postupku FBiH („Službene novine FBiH 35/2003, 56/2003, 78/2004, 28/2005, 55/2006, 27/2007, 53/2007, 9/2009, 12/2010, 8/2013, 59/2014 i 74/2020“)
17. Krivični zakon FBiH; Službene novine FBiH 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05 i 42/10.
18. Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka; Službene novine BiH 21/03.

Internetski izvori:

1. <https://hrcak.srce.hr/file/41454> (pristupljeno 19.06.2023.)
2. <https://sudpol-fbih.pravosudje.ba/vstvfo/B/257/kategorije-vijesti/111114/111120/111161> (pristupljeno 11.06.2023. godine)
3. <https://portalfo2.pravosudje.ba/vstvfo-api/vijest/download/74591> (pristupljeno 11.06.2023. godine)
4. <http://www.sipa.gov.ba/en> (pristupljeno 12.06.2023. prilikom prikupljanja podataka o agenciji)
5. <http://www.msb.gov.ba/onama/default.aspx?i%c4%91=l&langTag=bs-BA> (pristupljeno 12.06.2023.)
6. <https://granpol.gov.ba/?lang=bs> (pristupljeno 12.06.2023.)
7. http://www.dkpt.ba/Default.aspx?langTag=bs-BA&template_id=135&pageIndex=1 (pristupljeno 12.06.2023.)
8. <https://sudpol-fbih.pravosudje.ba/vstvfo/B/257> (pristupljeno 12.06.2023.)
9. <https://sudpol-rs.pravosudje.ba/vstvfo/Sc/258> (pristupljeno 12.06.2023.)
10. https://granpol.gov.ba/data/documents/pdf/Granicna%20Policija%20BHS_W%20za%202023.pdf (pristupljeno: 08.11.2023.)
11. https://granpol.gov.ba/data/documents/pdf/Granicna%20Policija%20BHS_W%20za%202023.pdf (pristupljeno: 08.11.2023.)

PRILOG - POPIS SLIKA I TABELA

Popis slika

Slika 1. Zakonom predviđeni činovi i obilježja u sistemu upravljanja i rukovođenja sudskom policijom FBIH	45
Slika 2. Čin službenika Sudske policije u FBIH	47
Slika 3. Model procesa komuniciranja.....	18
Grafikon 1. Pregled upućenih prijetnji NPF u Federaciji BiH i postupanja po istim	33
Grafikon 2. Spol ispitanika	49
Grafikon 3. Starosna struktura	50
Grafikon 4. Stručna sprema.....	51
Grafikon 5. Veličina sigurnosnog sektora po broju uposlenika	52

Popis tabela

Tabela 1. Pregled upućenih prijetnji NPF i postupanja po istim.....	32
Tabela 2. Organizaciona struktura Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine	42
Tabela 3. Organizacija Sudske policije FBiH sa aspekta upravljanja i rukovođenja i učestvovanja u vođenju krivičnog postupka i njihovim funkcijama	44
Tabela 4. Spol ispitanika	48
Tabela 5. Starosna struktura	49
Tabela 6. Stručna sprema	51
Tabela 7. Veličina ureda/ sektora	52
Tabela 8. Stavovi ispitanika – 1 dio	53
Tabela 9. Stavovi ispitanika – 2 dio	54
Tabela 10. Stavovi ispitanika – 3 dio	55
Tabela 11. Stavovi ispitanika – 4 dio	56
Tabela 12. Stavovi ispitanika – 5 dio	57
Tabela 13. Stavovi ispitanika – 6 dio	58
Tabela 14. Stavovi ispitanika – 7 dio	59

Prilog – skeniran dokument Zahtjeva upućen direktoru Sudske policije i odgovor na isti:

Bahtanović Dino, sudski policajac
Centar sudske policije u Kantonu Sarajevo
Sarajevo, 08.11.2023. godine

ZAHTEJEV

n/r direktora Sudske policije FBiH g-dina Grošo Dženad

Predmet: Zahtjev za pristup informacijama

Obraćam Vam se ovim zahtjevom da mi odobrite pristup informacijama vezanim za trenutni broj uposlenika u Sudskoj policiji FBiH.

U pogledu statističkih podataka i to broja službenika sudske policije FBiH, državnih službenika i namještenika kao i njihovu nacionalnu pripadnost to jeste popunjenost radnih mjesta u sudskoj policiji FBiH prema važećem pravilniku o unutrašnjoj organizaciji sudske policije u FBiH.

Pristup ovim informacijama mi je potreban u svrhu usavršavanja magistarskog rada na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu na temu: "Uloga sudske policije FBiH u uspješnom vođenju krivičnog postupka pred nadležnim sudovima u Federaciji BiH".

U nadi da ćete udovoljiti mom zahtjevu unaprijed Vam se zahvaljujem.

S poštovanjem.

Podnosilac zahtjeva:
Bahtanović Dino
-sudski policajac-

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
SUDSKA POLICIJA
SUDSKA POLICE

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
SUDSKA POLICIJA
SUDSKA POLICE

Broj: Sp-01-03-014-2787-1/23
Sarajevo, 21.11.2023. godine

Na osnovu člana 11. tačka k) Zakona o Sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 77/20), čl. 4., 9. i 14. st. (1) i (2) Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/01, 28/11), i člana 5. stav (8) Vodiča za pristup informacija u Sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine, broj Sp-01-706/22 od 05.04.2022. godine, a u vezi sa zahtjevom službenika sudske policije Bahtanović Dine od 08.11.2023. godine, direktor Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine, donosi

RJEŠENJE

1. Dino Bahtanović, usvaja se zahtjev za pristup informacijama kojima raspolaže Sudska policija u Federaciji Bosne i Hercegovine i to:

- U Sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine ukupno je 533 uposlenika, od čega 512 službenika sudske policije, 4 državna službenika i 17 namještenika raspoređenih u osnovne organizacione jedinice;
- Od ukupno 533 uposlenih u Sudskoj policiji, 349 su bošnjaci, 119 hrvati, 59 srbi i 6 uposlenika ostali;
- Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine, broj Su-sp-127-2/20 od 28.01.2021. godine, kao i odredbama Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine, broj Su-sp93/22 od 24.10.2022. godine i Su-sp-83-3/23 od 23.02.2023. godine, predviđeno je da će poslove iz nadležnosti Sudske policije obavljati ukupno 650 izvršilaca, od čega 593 službenika sudske policije, 12 državnih službenika i 45 namještenika;

2. Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dino Bahtanović, službenik sudske policije, zahtjevom za pristup informacijama od 08.11.2023. godine obratio se Centru sudske policije Kantonu Sarajevo, kojim traži pristup informacijama koje su u posjedu Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji je aktom navedenog centra, broj Sp-07-04-03-3789-1/23 od 09.11.2023. godine, dostavljen direktoru Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Bosna i Hercegovina | 71 000 Sarajevo | ul. Valtera Perica 15 | t: 011 666 329 | f: 011 666 329 | e-mail: kabinet@pob-policija.ba

Predmetnim zahtjevom je traženo dostaviti statističkih podataka i to broj službenika Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine, državnih službenika i namještenika kao njihovu nacionalnu pripadnost, odnosno popunjenost radnih mjesta u sudskoj policiji prema važećem pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Sudske policije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu naprijed navedeno, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se uložiti prigovor u roku od osam dana od dana prijema istog predsjedniku Vrhovnog suda Federacije BiH.

Dostaviti:

- Centar sudske policije u Kantonu Sarajevo;
- Imenovanom putem matične organizacione jedinice;
- Sektor za profesionalne standarde i unutrašnju kontrolu (edukacionom poštom);
- a/a

DIREKTOR
Glavni generalni inspektor sudske policije
Dženad Grošo, mr. iur.